

ELSŐ KÉZBŐL A HADERŐRŐL!

magyar

HONVÉD

www.honvedelem.hu

A Honvédelmi Minisztérium magazinja - 2015. december XXVI. évf. 12. szám - 390 Ft

SKARLÁTVÖRÖS BIZTONSÁG

977086568300615012

**A MAGYAR HONVÉD
MAGAZIN KÖVETKEZŐ
SZÁMA
2016. JANUÁR 15-ÉN
JELENIK MEG.**

HM ZRÍNYI
TÉRKÉPÉSZETI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS
SZOLGÁLTATÓ KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

NAGYVILÁG

Európa veszélyben?	4
Életmentők	8
Radar	12
Missziós hírek	14

SEREGSZEMLE

Érett korban	16
Novemberben történt	20
A missziók éve	24
Önkéntes család	28
Elsők és utolsók	32
Elfogás élőben	36

HADITECHNIKA

Látványos belépő	38
------------------	----

HÁTORSZÁG

Ház a pusztában	42
Szellemi muníció	44
Háborús karácsony	46
Örökzöld kékek	48
Tengeri ragadozók	52
Amit látnod kell!	56
Három generáció	58
Közérdekű	62

**A Honvédelmi
Minisztérium magazinja
XXVI. évfolyam 2015.
12. szám**

Kiadja a HM ZRÍNYI Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság.

Felelős kiadó:

DR. BOZSONYI KÁROLY
ügyvezető

Nyomtatás:

A kft. saját nyomdájában

Felelős vezető:

A kft. ügyvezetője

Szerkesztőség: 1087 Budapest, Kerepesi út 29/B Postacím: 1440 Budapest, Pf. 22 Tel.: 459-5315, HM: 27-913 fax: 459-5351

Email: magyarhonved@armedia.hu

Főszerkesztő:

SZABÓ BÉLA

Főszerkesztő-helyettes:

FEITH LÁSZLÓ

Olvasószerkesztő:

GYÖRI LÁSZLÓ

Lapszerkesztők:

SINKA ISTVÁN, TRAUTMANN BALÁZS

Régió-tudósítók:

GALAMBOS SÁNDOR, KÁLMÁNYI GÁBOR

Fotóriporterek:

DÉVÉNYI VERONIKA, GALOVTSIK GÁBOR, KRASZNAI-NEHREBECZKY MÁRIA, RÁCZ TÜNDE (KÉPSZERKESZTŐ), TÓTH LÁSZLÓ

Tervezőszerkesztő:

GÁBOR MARIANN

E HAVI MAGAZINUNKAT

FEITH LÁSZLÓ SZERKESZTETTE

Borítófotó: Dévényi Veronika

ISSN: 0865-6932

Lapunk az Európai Katonai Sajtótársaság (European Military Press Association) tagja

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletága (1089 Bp. VIII., Orczy tér 1.), előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél, e-mailben: hirlap-elofizetes@posta.hu, faxon: 303-3440.

További információ:

06-80-444-444

58 A legeredményesebb magyar vadászpilóta, Szentgyörgyi Dezső élete hollywoodi filmpozsba kívánkozna.

EURÓPA VESZÉLYBEN?

A 2015. NOVEMBER 13-ÁN, HAT HELYSZÍNEEN VÉGREHAJTOTT PÁRIZSI TERRORTÁMADÁS UTÁN MÁR SOSEM LESZ UGYANAZ AZ EURÓPAI BIZTONSÁGPOLITIKA, MINT ELŐTTE.

A párizsi terrorcselekmények során a francia hatóságok példás gyorsasággal reagáltak, az egészségügyi intézmények is kiválóra vizsgáltak. A napok múltával azonban egyre erősödött a kritika a francia és a belga titkosszolgálatok munkájával kapcsolatban – hiszen az elkövetőket ezernyi szál kötötte Belgiumhoz. A terrorakciók lehetséges következményeit Tóth Péter, a Nemzeti Közszerkeleti Egyetem Stratégiai Védelmi Kutatóközpontjának igazgatója és Csiki Tamás, a kutatóközpont elemzője összegezte magazinunknak.

A párizsi terrorátadást nem nevezhetjük váratlannak, hiszen a Charlie Hebdo című lap szerkesztősége elleni, januári merénylet és az azt követő incidensek Franciaországban és Belgiumban egyértelműen jelezték, hogy ilyen támadásokra a jövőben is sor kerülhet. Emellett a közelmúlt akciói – az orosz repülőgép elleni merénylet, a bejrúti bombatámadás, majd a párizsi vérengzés – láthatóan tervezett

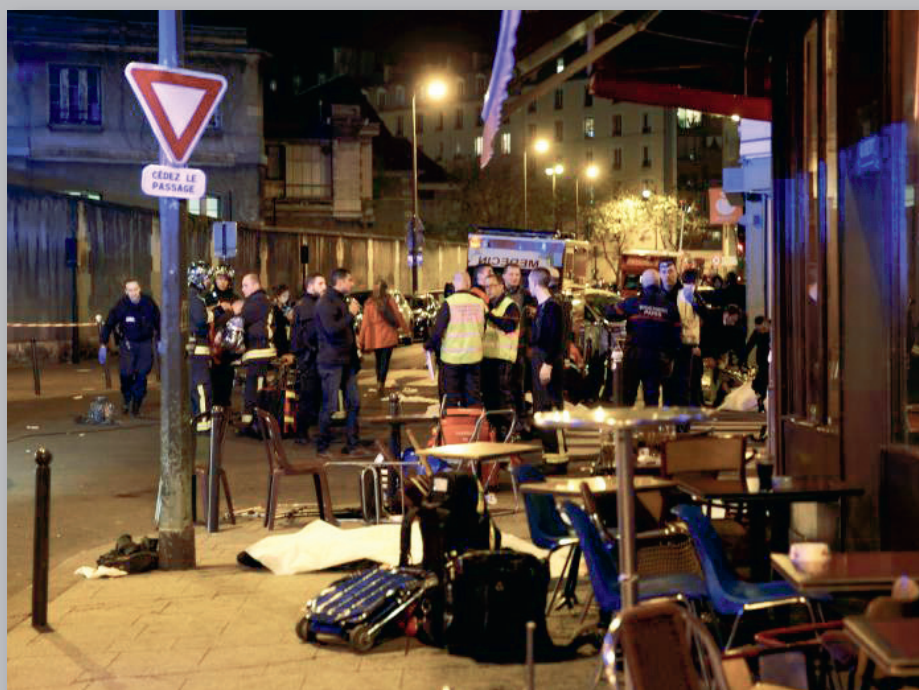
támadássorozatba rendeződnek. Maga az Iszlám Állam is bejelentette, hogy támadásokat fog intézni a nemzetközi koalíció tagjai ellen. Ezért gondoljuk azt is, hogy további terrorcselekmények várhatók még. Ezt azonban nem pánikkeltésre kell használni, hanem a kockázatok mérlegelésére és megfelelő megelőző intézkedések alkalmazására.

TÁMADÁSOK SOROZATBAN

Tökéletes védelem és abszolút biztonság – sajnos – nem létezik. A párizsi támadás esetében a felderítés-elhárítás terén három problémát azonosíthatunk: egyrészt az iraki és a török titkosszolgálatok a hírek szerint előre jelezték, hogy ilyen támadásra sor kerülhet Franciaországban, de erre a francia szolgálatok nem fordítottak megfelelő figyelmet. Tegyük hozzá, hogy egy általános figyelmeztetés és egy pontos, specifikus információ között nagy lehet a különbség. Másrészt, a francia hírszerző szervek erőforráshiánnyal küzdenek: az országban tízezernél is több radikálisról tudnak, akiket nyomon kellene követni, és közülük több száz személy jelenthet olyan potenciális fenyegetést, akiknek akár a napi 24 órás megfigyelése is in-

dokolt lenne. (Ez a probléma a hírek szerint a belga titkosszolgálatoknál is fennáll.) Harmadrészt pedig a párizsi eseményeknél már azt tapasztaltuk, hogy a támadók egy másik országból érkeztek a francia fővárosba, így ki tudták használni azt, hogy a belga és a francia szolgálatok, rendvédelmi szervek között nem volt hatékony az információ-megosztás. Az egyik merénylőt még a támadás napján is

igazoltatták, de az illető rendőrnek nem volt semmilyen információja arról, hogy akit megállított, kockázatot vagy fenyegetést jelenthet. Tegyük még hozzá, hogy amennyiben olyan szélsőséges nézeteket valló emberekről beszélünk, akiknek „tiszt a háttere”, azaz nem szerepelnek rendőrségi vagy más nyilvántartásokban, akkor a hatóságok még nehezebb helyzetben vannak.

A radikalizmus táptalaja a kilátástalanság, a kirekesztettség; ha ezek a megfelelő ideológiai ráhatással párosulnak, könnyen születhetnek szélsőséges cselekedetek. Amikor hatékony fellépésre és együttműködésre van szükség, az olyan decentralizált, helyi szinten szerveződő rendvédelmi intézményrendszer, mint a belga, nem eredményes. Bár lehet, hogy a helyi közösségeket és problémákat egy ilyen rendszer jobban ismeri, de magasabb szintű koordináció és információmegosztás nélkül a helyi szervek nem látnak rá egymás tevékenységére, és a nemzeti hatóságok sem jutnak hozzá a szükséges információkhoz (lásd az előbb említett igazoltatás esetét!). Ugyanakkor nem gondoljuk, hogy a belga (és más európai) hírszerző és elhárító szervek ne tanulnának ebből az esetből, azaz az együttműködés hatékonyságának növekedését várhatjuk.

AKCIÓ ÉS VÁLASZ

A nyilvánosságra hozott információk szerint a támadók között volt, aki járt Szíriában vagy a Közel-Kelet más országában, ahol valamilyen kiképzést is kaphattak, például a lőfegyverek és a robbanóeszközök használatára vonatkozóan. A párizsi öngyilkos táma-

dás jól megtervezett és összehangolt volt – de nem túl bonyolult, és nem volt profin kivitelezett. Gondoljunk arra, hogy a sokak által látogatott nyilvános helyeket, rendezvényeket bármely nagyvárosban könnyen lehet azonosítani, és ahhoz hogy valaki civilekre tüzet nyisson, nem szükséges profi kiképzés. Emellett a Stade de France-nál megjelenő három támadó egyike vélhetően a stadionban akart robbantani, másik két társa a menekülők között robbantott volna. Ezt azonban a stadion biztonsági szolgálata meg tudta akadályozni; a merénylő be sem jutott a létesítménybe. A francia hatóságok reakciója a támadásra megfelelő volt: rövid időn belül megérkeztek a terrorelhárító egységek, és tették a dolgukat; egy órán belül véget ért a támadás. A támadókkal együttműködők elleni fellépés is hozott eredményeket.

Nem a terrorcselekményre adott francia válasz, az intenzívebbé váló francia légitámadások fognak új irányt

szabni az Iszlám Állam elleni nemzetközi fellépésnek. A Szíriában és Irakban zajló katonai akciók – beszéljünk akár a légitámadásokról, akár a helyi erőknek biztosított fegyverszállítmányokról, kiképzésről – nem képesek felszámolni a terrorszervezetet, és nem is ez a céljuk. Jelenleg csak annyit tesz a nemzetközi közösség, amennyi a szélsőséges fegyveres csoport terjeszkedésének megállításához szükséges, működését megnehezíti, azaz a műveletek célja jelenleg a feltartóztatás. Ennél többet akkor lehetne tenni, ha jelentős szárazföldi műveletet is végrehajtaná valaki, de azt továbbra sem látjuk, melyik szereplő lenne erre hajlandó. Ebből a szempontból a francia

akciók is döntően politikai célúak, a francia választópolgároknak szólnak.

Azt a problémakört, ami az Iszlám Államhoz kapcsolódik, két részre kell osztanunk, és ennek megfelelően a lehetséges válaszok is két területre koncentrálnak: az egyik a szélsőséges szervezet felszámolása – erre jelenleg nem látunk módot –, a másik a terrorfenyegetettség csökkentése, aminek számos eszköze lehet. E téren nemzeti és nemzetközi vonatkozásban is javítani kell a titkosszolgálatok, a hírszerző és az elhárító szervek működését. Az uniós tagállamok rendvédelmi szerveinek sokkal jobb információ-megosztást kell kialakítaniuk, és az együttműködési szándéknak nemzeti szinten kell megszületnie, kívülről vagy felülről (Brüsszelből) nem lehet kikényszeríteni. A párizsi példán okulva az egyes tagállamok szolgálatait felismerhetik a mélyebb információ-megosztás szükségességét, annak értékét. A valóságban ehhez elsősorban bizalom és politikai szándék kell, valamint koordinációs mechanizmusok és biztonságos eljárások. A racionalitás ezt diktálná, akár olyan mértékben is, hogy közös európai uniós hírszerzési és terror-elhárítási központ jöhetne létre. 9/11 hatására az Egyesült Államokban is megszületett a döntés, hogy 17 különböző nemzetbiztonsági és hírszerző szolgálat „föle” koordinációs csúcsszervet kell állítani.

SZÁLAK SZÍRIÁHOZ

Mivel a támadás az EU egyik vezető országát érte, a többi tagállamnak is demonstrálnia kell szolidaritását és elkötelezettségét – ennek számos módja van. Az EU közös fellépésére a közös biztonság- és védelempolitika eszköztárát illetően nem számíthatunk, így az egyes államok – amelyek politikai értelemben hajlandók, katonailag pedig képesek – hozzájárulhatnak az Iszlám Állam elleni nemzetközi fellépéshez. Miként azt Németország be is jelentette: légierejével (légtérellenőrző és felderítőgépek, nem csapásmérő erők) és haditengerészetével részt

vesz a műveletekben. A Szíriával, az Aszad-rendszerrel kapcsolatos politikai állásponton ugyanakkor a támadás (egyelőre úgy látszik) nem változtatott, továbbra is a rendezés előfeltételének tekintik Aszad elnök távozását.

Az Európai Uniónak és Oroszországnak több területen voltak közös és ütköző érdekeik Szíria és az Iszlám Állam előtt is, nem Szíria lesz az első olyan eset, amikor a különböző érdekek szövvényes rendszerében folyik a „húzd meg, ereszd meg!”. Egyelőre viszont semmi nem támasztja alá azt, hogy Kelet-Ukrajna helyzete és a szíriai rendezés között direkt kapcsolat jött volna létre, és a rendezés feltételeiről alkudozna az EU és Oroszország. Szuverén államokról lévén szó (Ukrajna és Szíria), erre formálisan nincs is lehetőségük. Ráadásul jelenleg egyik esetben sem a rendezés jelei látszódnak: Ukrajnában alacsony intenzitással folynak összecsapások, de stratégiai szinten befagyott a konfliktus; Szíriában pedig az orosz erők megjelenése éppen eszkalálja a helyzetet. A feltételezett orosz stratégiai cél, az Aszad-rendszer megmentése viszont nem kapcsolódik szükségszerűen az Iszlám Állam teljes felszámolásához, ami az európai cél lenne. Azaz még érdekegyezésről sem biztos, hogy beszélhetünk, bármi is legyen a politikai retorika. Így merész lenne feltételezni, hogy bármilyen szíriai változás „árát” Ukrajnában kellene majd megfizetni.

EU-művelet a mediterrán térségben

ÉLETMENTŐK

A FÖLDKÖZI-TENGER KÖZÉPSŐ RÉSZÉN 2015 ELEJÉTŐL JELENTŐSEN MEGNÖTT A TÚLNYOMÓRÉSzt LÍBIAI KIKÖTŐKBŐL INDULÓ ILLEGÁLIS MIGRÁCIÓ. AZ ENNEK HATÁSÁRA BEKÖVETKEZŐ, EMBERÉLETEK EZREIT KÖVETELŐ SOROZATOS TRAGÉDIÁKRA ADOTT VÁLASZKÉNT, AZ EURÓPAI TANÁCS ÁPRILIS 23-ÁN DÖNTÉST HOZOTT AZ EURÓPAI UNIÓ RENDELKEZÉSÉRE ÁLLÓ ERŐINEK MOZGÓSÍTÁSÁRÓL, AZ ERŐFESZÍTÉSEK ÖSSZEHANGOLÁSÁRÓL.

Május 18-án a tanács, az EU válságkezelési koncepciójának részeként, jóváhagyta a Rómában kialakított Hadművelési Parancsnokság (OHQ) aktiválását, azzal a feladattal, hogy a lehető legrövidebb időn belül dolgozza ki az embercsempész-hálózatok felszámolásának katonai tervét, és határozza meg az ehhez szükséges katonai képességeket. A művelési tervet a Politikai-Katonai Tanács elfogadta, és alig két hónappal az aktivizálás után, június 22-én felhatalmazta az Európai Unió Mediterrán-térségi Tengerészeti Erőit (EUNAVFOR MED) a műveletek megkezdésére.

A katonai művelet célja az embercsempész-hálózatok azonosítása, a migránsok szállítására használt, legtöbbször még hajónak sem nevezhető eszközök elfogása és megsemmisítése.

se, ezáltal az embercsempész „üzlet-ág” ellehetetlenítése. Mindazonáltal az illegális migráció megakadályozása és az emberi tragédiák elkerülése csak az egyik dimenziója a kialakult helyzetnek. Hasonlóan fontos feladat – az EU átfogó erőfeszítéseinek részeként – Líbia politikai stabilitásának elősegítése, hiszen ez előfeltétele az egész régió és ezzel az Európai Unió polgárai biztonságának is.

A Hadműveleti Parancsnokság felállításakor aktivizálták az információs műveletek kiemelt tervező főtisztit, a légiűrő hadművelet kiemelt tervező főtisztit és a műveleti logisztika kiemelt tervező főtisztit beosztásait is; ezek betöltését Magyarország vállalta korábban. Ezért a tisztségekre kijelölt Dóra László, Balla Tibor és Baranyai Virgil alezredek az aktiválási parancs megérkezését követő ötödik

munkanapon megkezdtek a tervezési feladatot Rómában.

Miután a művelet első fázisának feladatait (információszerzés, erők telepítése, együttműködés kiépítése) sikeresen végrehajtották, az EUNAVFOR MED művelet október 7-én, az EU-tagországok nagyköveteinek döntése értelmében, a második fázisba lépett. A küldetés súlyát mutatja, hogy a döntést Federica Mogherini, az EU külügyi és biztonságpolitikai főképviselője személyesen, a római Hadműveleti Parancsnokságon jelentette be. Néhány nappal korábban, egy akció során az egyik kimentett szomáliai asszony a hadihajó fedélzetén adott életet gyermekének. A kislánynak a hálás anya, a hajó személyzetének javaslatára, a Sophia nevet választotta. A történet

annyira megindította a politikai döntéshozókat, hogy az uniós műveletnek az Operation SOPHIA nevet adták.

A második fázis fő célja a nemzetközi vizekre merészkedő embercsempész-hajók felderítése, feltartóztatása,

át kutatása, majd elsüllyesztése, az embercsempészek elfogása és eljárás alá vonása. A feladatokat egy repülőgép-hordozó, öt fregatt, három egyéb hadihajó, két tengeralattjáró, három felderítő repülőgép, három helikopter, két pilóta nélküli repülőgép (UAV), illetve személyzetük hajtja végre; mindezeket kilenc EU-tagország ajánlotta fel. A SOPHIA műveletet irányító Hadműveleti Parancsnokság állományát húsz tagország, köztük hazánk biztosítja. A három magyar

főtiszt az információs műveletek tervezését, szervezését és a „klasszikus” katonai műveletekkel történő összehangolását, a repülési tevékenységek koordinálását, felügyeletét, valamint a befogadó nemzeti támogatás előkészítését és folyamatos szervezését végzi. Munkájukkal jelentősen hozzájárultak a misszió eddigi sikeréhez, amelyet semmi sem mutat jobban, mint

az a tény, hogy augusztus óta csökken a migrációs áradat a térségben, és októberben már kevesebben próbáltak a Földközi-tenger e részén átkelni Európába, mint 2014 októberében. Arról nem is beszélve, hogy hajóink eddig csaknem 4000 embert mentettek meg a tengeren.

(Forrás: honvedelem.hu)

JAPÁN REPÜLŐK INDIÁNAK

A tervek szerint Shinzo Abe japán miniszterelnök közelgő indiai látogatásán véglegesítik majd a négy turboprop hajtóműves US-2 típusú hidroplán közös gyártásáról szóló megegyezést. A tengeralattjárók és hadihajók ellen is bevethető haditengerészeti repülőgépek elsősorban felderítő, megfigyelő és kutató-mentő feladatokat láthatnak el. Ha az üzlet valóban megkötetik, a második világháború óta ez lesz az első japán katonai repülőgép, amelyet külföldön is gyártani fognak.

Economic Times

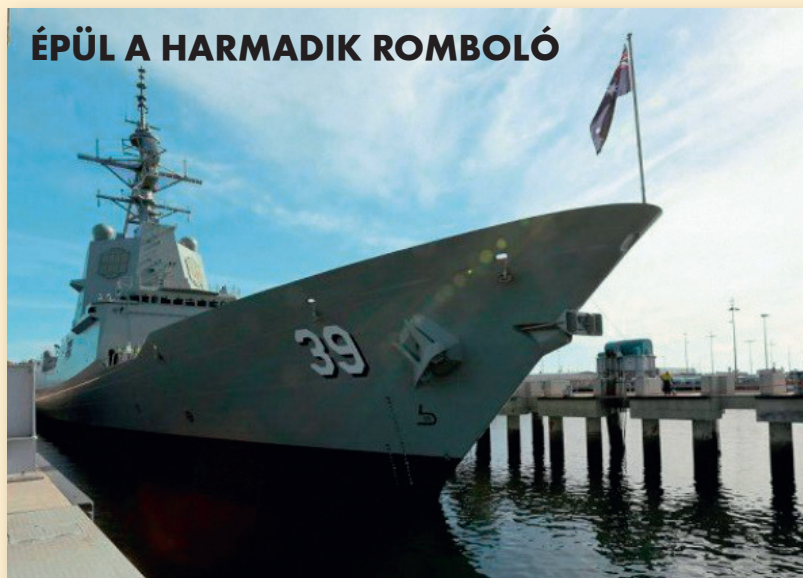
HARCBAN AZ E-3G

November 18-án hajtotta végre első éles, harci bevetését az amerikai légierő modernizált Boeing E-3G Sentry Block 40/45 radarfelderítő és légtérelőző repülőgépe. Az immár 38 éve hadrendben álló típus továbbfejlesztett változatának elsősorban a kommunikációs rendszerei, fedélzeti számítógépes kapacitása és célkövető képességei újultak meg. Az átépítés egyaránt érintette a gép hardveres elemeit és a szoftvereket is, amelyek egy része az 1970-es évek óta volt használatban. November végéig a 31 gépből kilenc esett át a modernizáláson. A tervek szerint évente öt Sentry-t építenek át.

US Air Force

ÉPÜL A HARMADIK ROMBOLÓ

November 19-én lefektették az ausztrál királyi haditengerészet harmadik, Hobart-osztályú, légvédelmi feladatokra optimalizált, AEGIS-rendszerrel és RIM-66 Standard 2-es légvédelmi rakétákkal felszerelt rombolójának gerincét a dél-ausztráliai Osborne hajógyárában. A spanyol Álvaro de Bazán-osztályú fregattokra alapozott, ausztrál igényeknek megfelelően átdolgozott Hobart-osztályból 2007 októberében három hajóegységet rendelt meg az ausztrál kormány. A RAN HOBART harci rendszereit novemberben tesztelték először, hadrendbe állása 2017 januárjában várható. A RAN SYDNEY építése pedig a hajótest összeépítési munkálatainak fázisában tart.

Australian AWD Alliance

MAROKKÓI BESZERZÉS

Komoly haditechnikai beszerzésre készül a marokkói védelmi minisztérium. Az eladáshoz szükséges, az amerikai Kongresszusnak benyújtott engedélykérelem szerint 600 darab BGM-71E-4B-RF TOW 2A rádióvezérlésű irányított páncéltörő rakétát, 300 darab M220A2 indítóállványt és további hét, a sorozatgyártott rakéták teszteléséhez szükséges rakétát vásárol. A beszerzés értéke a kapcsolódó logisztikai, karbantartási és oktatási csomaggal együtt eléri a 157 millió dollárt.

Defense Security Cooperation Agency

FRANCIA ÜZLET MALAJZIÁBAN

A francia DCNS segítségével újítják fel a maláj királyi haditengerészet két Perdana Menteri-osztályú dízel-elektromos tengeralattjáróját. A döntés nem meglepő, hiszen a 2009-ben átvett hajók, a KD TUNKU ABDUL RAHMAN és a KD TUN ABDUL RAZAK egyaránt a DCNS Scorpène-osztály tagja. Az 533 milliméter űrméretű Black Shark, üvegszálaz vezetékkel irányított torpedókkal és Exocet SM39, hajók elleni irányított rakétákkal felszerelt két tengeralattjárót a DCNS és a malajziai BHIC Defence Technologies cég közös vegyesvállalata modernizálja 170 millió euróért, 18 hónap alatt.

BHIC

ROMÁN HELIKOPTERGYÁR

Guillaume Faury, az Airbus Helicopters vezérigazgatója és Alexandru Nastase államtitkár jelenlétében helyezték el a Brassó melletti új helikoptergyártó üzem alapkövét. Az üzemben a Super Puma AS332 C1e költséghatékony, kifejezetten az orosz Mi-17 család vetélytársának szánt változatát, a H215 közepes szállítóhelikoptert gyártják majd. A két hajtóműves katonai szállítóhelikopter alapváltozata olcsóbb lesz, mint a Super Puma, de a vevő számos további kiegészítő opciót vásárolhat hozzá, saját igényeinek és a feladatoknak megfelelően. Az Airbus reményei szerint így az európai típus nagyobb eséllyel veheti majd fel a versenyt az olcsóbb, orosz gyártású szállítóhelikopterekkel.

Airbus Helicopters

VÁLTÁS AFGANISZTÁNBAN

Megérkezett az afganisztáni Marmal táborba az MH Biztosító Szakasz 3., az MH Nemzeti Támogató Elem 12., az MH Különleges Műveleti Kontingens 8., illetve az egyéni beosztást ellátó katonák aktuális váltása. Az állomány köszöntése után a rangidős nemzeti képviselő és az MH NTE 11. váltásának parancsnoka tájékoztatta a katonákat a tervezett feladatokról, majd az újonnan érkezettek – az anyagi készletek és a technikai eszközök átadás-átvételével párhuzamosan – megkezdték a hadszíntéri ismeretek elsajátítását.

MH NTE-A; fotó: MH NTE 11

„KÜLÖNLEGES” EREDMÉNY

Jelentős sikert könyvelhettek el az afganisztáni Mazar-e Sharif-ban állomásozó magyar különleges műveleti katonák. A Marmal táborban települt Multinational Force Protection század által szervezett nemzetközi löversenyen az MH Különleges Műveleti Kontingens állományának csapata végzett az első helyen. A lövészetet gépkarabéllyal, illetve pisztollyal hajtották végre, az egyenlő esélyek biztosítása érdekében pedig a versenyzők nem használhattak nagyítással ellátott célzóoptikákat. A lőfeladatok során a fizikai állóképességet is próbára tették a szervezők, így szimulálva a harci stressz okozta befolyásoló tényezőket.

Kép és szöveg: MH KMK

BAJTÁRSAIKRA EMLÉKEZTEK

A sarajevói székesegyházban tartott emlékmisével, valamint a Butmir táborban rendezett megemlékezéssel tisztelegtek a Bosznia-Hercegovinában szolgáló katonák a délszláv ország eddigi békefenntartó missziói során, azaz az IFOR-ban, az SFOR-ban és az EUFOR-ban életüket vesztett bajtársaik emléke előtt. A sarajevói bázis emlékparkjában tartott megemlékezésen Johann Luif vezérőrnagy, a békefenntartó misszió parancsnoka mondott beszédet; ezt követően az EUFOR- és a NATO-parancsnokság képviselői is elhelyezték a megemlékezés virágait.

Dr. Hajós Dezső ömt alezredes

Fotó: EUFOR

FELDERÍTŐK NAPJA

Mivel az MH 5/24. Bornemissza Gergely Felde-
rítő-zászlóalj katonái jelenleg a KFOR misszió
keretében teljesítenek külszolgálatot, november
11-én rendhagyó módon és helyszínen, a koszovói
Novo Seló-i táborban ünnepelték fegyvernemük
védőszentje, Szent Márton napját. A rendezvényt
a zászlóalj hadrendi számához, vagyis a 24-eshez
kapcsolódó fizikai megmérettetések is színesítet-
ték: a katonák a különböző testnevelési norma-
feladatokról (felülés, fekvőtámasz, húzózkodás
stb.) minimum 24 ezret akartak megcsinálni, ám
ezekből – a tervet jócskán túlteljesítve – alig négy
óra alatt közel 40 ezret teljesítettek.

Kép és szöveg: Koós Sándor zászlós

MAGYAR GYŐZELEM

A KFOR egyik magyar békefenntartója,
Radóczy Ferenc őrmester nyerte meg azt a
kétnapos versenyt, amelyen altisztek mérték
össze erejüket, állóképességüket és szakmai
tudásukat. A bondsteeli táborban rendezett
megmérettetésen magyar, török, német,
örmény, lengyel, koszovói és amerikai ka-
tonák vettek részt. Az első napon – egye-
bek mellett – sebesültellátásból, továbbá az
M16A2 karabély és az M9 pisztoly fegy-
verzettechnikai ismeretéből kellett számot
adniuk a versenyzőknek, akikre a második
napon lövészet és különböző fizikai állóké-
peségi feladatok vártak.

R. F. őrmester

LOGISZTIKUSOK SZOMÁLIÁBAN

Az EU Szomáliai Kiképző Missziójának törzse-
ben a logisztikai támogató csoport az egyetlen
olyan szervezeti elem, amelyet egy nemzet ka-
tonái alkotnak. Tóth Balázs főtörzsőrmester, cso-
portparancsnok, Deák László főtörzsőrmester és
Dancs Róbert törzsőrmester fő feladata a misszió
Nairobi-ból, valamint Isztambul-ból érkező tagjai-
nak és vendégeinek szállítása a tábor és a repülő-
tér között. Emellett ők végzik a misszió teljes sze-
mélyautó-parkjának üzemeltetését – a tankolástól
a szervizelésig –, továbbá a gépjárművek mozgá-
sának nyilvántartását és koordinálását is.

*Kép és szöveg:
dr. Kelemen László őmt. őrnagy*

ÉRETT KORBAN

MEGTISZTELŐ FELADAT EGY EZREDET VEZETNI, DE ÁLLÍTÓLAG NEM SOK OLYAN PILLANAT AKAD EGY ÉVBEN, AMIKOR KIFEJEZETTEN JÓ PARANCSNOKNAK LENNI. 2015-RE VISSZATEKINTVE AZONBAN, AZ MH 12. ARRABONA LÉGVÉDELMI RAKÉTAEZREDET IRÁNYÍTÓ KOVÁCS FERENC EZREDES SZERINT MEGADATTAK ILYEN ALKALMAK IS. ÉS NEM CSAK AZÉRT, MERT AZ ALAKULAT IDÉN ÜNNEPELTE MEGALAPÍTÁSÁNAK 65. ÉVFORDULÓJÁT.

Kétségtelenül feladatokkal teli évet tudhatnak maguk mögött az „arrabonás” katonák, de szeren-

**Kovács Ferenc
ezredes**

csére döntő többségében a légvédelmi rakétás szakmához közel álló tevékenységekről írhatunk. Időrendben haladva, a sort a Blue Target nevű gyakorlattal kell kezdenünk, amelynek keretében a győriek a Baltikumban légtérrendészeti feladatokat végrehajtó kecskeméti állomány felkészülését segítették. Folytatva a sort, harmadik esztendeje már, hogy évente egyszer, tábori komplex foglalkozás keretében megmozdul gyakorlatilag az egész ezred, és „végigzongorázza” a nemzeti légvédelmi készenléti szolgálat ellátásához szükséges feladatokat, különös tekintettel a riasztás rendszerének elemeire. A foglalkozás rendre tűzvezetési gyakorlattal zárul; idén sem volt ez másképp.

– Ez a gyakorlat azért fontos, mert ilyenkor minden katona látja, hogy egy adott feladat elrendelésekor miként mozdul meg az ezred valamennyi alegysége, a logisztikai támogató elemekkel és a törzsszel együtt. Tapasztá-

lataink pozitívak, így erre minden évben kell időt találnunk. Sőt, terveink szerint 2016-ban nagy távolságú menettel egybekötve nem a laktanyához közel, hanem a Magyar Honvédség valamelyik, Győrtől távolabb fekvő gyakorlóterén hajtjuk végre ezt az ezredszintű gyakorlatot – hangsúlyozta Kovács Ferenc ezredes.

Szintén hagyományosnak mondható a győri katonák részvétele a NEWFIP nevű, többnemzeti, elektronikai hadviselési gyakorlaton, amely hosszú évek óta szerepel a NATO kiképzési programjában. A zavarás elleni tevékenységet gyakorolták a győri katonák az ütegek lokátor-állomásain, illetve vezetési pontjain. Mivel az ellenség egyik legfőbb célja, hogy zavarja a kritikus vezetési pontokat és objektumokat oltalmazó légvédelmet, ezért ez a gyakorlat is kiemelt fontosságú a légvédelmi rakétások számára.

Rakétás (és újságírói) szemmel mindenképp az év leglátványosabb ga-

korlata volt a Csehországban lezajlott, éleslövészettel egybekötött Tobruq Legacy 2015, ahol a győri katonák a két hét során kimagaslóan helytálltak.

– Szakmai felkészültségünk nem maradt el a cseh, a szlovák, a litván és az amerikai katonákétól. Sőt, biztos vagyok benne, hogy újat is tudtunk mutatni, például a szakterületre vonatkozó NATO-ismeretek terén. Eddig megszokhattuk, hogy ha a rakétások éleslövészetet hajtanak végre, akkor számos ellenőr vizsgálja annak minden mozzanatát. Csehországban viszont pályafutásom során most fordult elő első alkalommal, hogy a kiképzés csúcsát jelentő éleslövészet fő célja a felkészítés volt. A Mistral rakétákkal gyakorolhattunk olyat, amit korábban nem. A Magyar Honvédség történetében elsőként indítottunk ugyanazon célra két rakétát. Mivel e fegyverek sebessége igen nagy, a lőtereken pedig az indítóállványok közel települnek egymáshoz, így ezt nehezebb sikeresen megvalósítani, mint a hagyományos, egy rakétával történő megsemmisítést. El kell kerülni ugyanis, hogy a két rakéta a cél helyett egymást semmisítse meg. Szintén először lőttünk Mistral rakétával éjszaka, aminek során élesben gyakorolhattunk hőkamerával – elevenítette fel az év legkiemelkedőbb rakétás gyakorlatát a parancsnok.

Azonban az élet a légvédelemben egy ilyen sikeres gyakorlat után sem

áll meg – rövid szabadságolás után megkezdődött felkészülés a NATO CAPEVAL képességellenőrző gyakorlatra. Fontos tudni, hogy a Mistral fegyverrendszer és a kezelőállomány teljes körű NATO-kompatibilitását célzó folyamat még valamikor 2004-

ben indult el, és idén hozta meg a gyümölcsöt. A minősítés megszerzéséhez nagyon szigorú követelményeket kellett teljesíteni, és az alakulat sok-sok buktatón keresztül jutott el oda, hogy a helyszíni értékelés végén megkapják a MISSION CAPABLE, azaz a

A Tobruq Legacy 2015 gyakorlat VIP-napját a helyszínen megtekintő Ben Hodges altábornagy, az Európában állomásozó amerikai erők főparancsnoka értékelésében kiemelte a győri rakétások felkészültségét. Fucsku Sándor vezérőrnagy, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnoka külön gratulált az állomány motiváltságához, és ahhoz, hogy szövetségi szinten ismét sikerült öregbíteni a Magyar Honvédség hírnevét.

FELADATKÉPES minősítést. Ez azt jelenti, hogy a Mistral rendszer és a hozzá tartozó kezelőállomány bármilyen hadszíntéren, bármilyen műveletben korlátozás nélkül alkalmazható.

A szakmai erőpróbák sorát az idei év Magyarországon megrendezett legkomplexebb nemzetközi gyakorlatával, a Brave Warrior 2015-el illik zárni, amelyből természetesen az „arabonások” sem maradhattak ki. A gyakorlat első fázisában, Győr közelében, a közös amerikai–magyar vízi átkelésnél a katonák légtér-oltalmazási feladatokat láttak el, illetve logisztikai támogatást nyújtottak a Mosoni-Dunán átkelő erőeknek.

– Sok-sok küzdelem és rengeteg munka jellemezte az idei évet; katonáink tiszteleggel tették a dolgukat, komolyan vették szakmai feladataikat, és megpróbálták azoknak minél jobban

Idén a győri alakulat katonái négy megyében vettek részt az ideiglenes biztonsági határzárral kapcsolatos feladatok ellátásában. Közismert továbbá, hogy a november közepén történt párizsi terrortámadás miatt, a Nemzetbiztonsági Munkacsoport döntésének értelmében, a Magyar Honvédség megerősítette objektumainak védelmét, valamint rendész szolgáltatásával fokozta jelenlétét az ország különböző pontjain. A légvédelmi rakétások ebben a feladatban is szerepet vállaltak.

megfelelni. Ennek köszönhetően olyan sikereket értünk el, ami jó alapot teremt a jövőre nézve is – vont gyorsmérleget Kovács Ferenc ezredes, majd hozzátette, természetesen idén is folytatódott a régióban a Magyar Honvédség népszerűsítése. Győr-Moson-Sopron, illetve Vas megyében továbbra is ismert és elismert az alakulat. Az országos hírű Mobilis Interaktív Kiállítási Központban külön rakétás részleggel bővült a kiállítási tér, de örömteli az is, hogy az ezred általános és szakmai cikkekkel feltöltött saját honlapjának – raketaezred.hu – működése is töretlen. Nem szabad elfeledkezni a hagyományápolásról sem. Ennek fontos eleme az évenként a győri lak-

„Köszönetet mondok katonáimnak az egész évben nyújtott teljesítményükért. Külön elismerés, hogy egy ilyen évben a nem kifejezetten rakétás-szakmai feladatokat is balesetmentesen, tiszteséggel teljesítették.”

(Kovács Ferenc ezredes)

tanyában megrendezett – egyre több látogatót vonzó – nyílt nap, illetve a Nyitott Kapuk Hete, amelynek során a katonák a város és a környező települések óvodásainak, általános és középiskolásainak nyújtanak tartalmas programokat. A hagyományápolás fontos része továbbá a nyugállományú légvé-

delmi rakétás és tüzértisztek, altisztek minden évben nagy sikerrel megtartott találkozója.

– Emlékezetes volt az idei évben, hogy a haderő második legidősebb alakulataként, április 15-én ünnepeltük hatvanötödik születésnapunkat. A rendezvény keretében, az elődök előtt tisztelegve, emléktáblát avattunk, továbbá ebből az alkalomból jelent meg a Zrínyi Kiadó gondozásában a Föld és ég között című könyv – zárta beszélgetésünket Kovács Ferenc ezredes.

Az MH 12. Arrabona Légvédelmi Rakétaezred idei éve természetesen a Szent Borbála-napi ünnepséggel zárult, és kijelenthető: a rakétások védőszentje idén is vigyázott az alakulatra.

PARANCSNOKI SZEMLE LITVÁNIÁBAN

A balti légtérrendészeti szolgálatot szeptember óta ellátó magyar kontingensnél tett látogatást Fucsku Sándor vezérőrnagy, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság (MH ÖHP) parancsnoka és Sáfár Albert dandártábornok, az MH ÖHP légierő haderőnemének főnöke. A delegációt Fekete Tamás alezredes, kontingensparancsnok köszöntötte, majd jelentést tett a Litvániában állomásozó katonák feladatairól, valamint a szolgálat körülményeiről. A program során a küldöttség megtekintett egy gyakorló (Tango) riasztást, majd az MH ÖHP parancsnoka állománygyűlésen szólt a magyar katonákhoz. Tapasztalatait összegezve sikeresnek és eredményesnek nevezte az eddigi munkát.

Kép és szöveg: Gyeginszky Andor hadnagy

EJTŐERNYŐS KIKÉPZÉS

Az MH 88. Könnyű Vegyes Zászlóalj ejtőernyős-katonái közül sokakat, koszovói missziós küldetésük augusztusi befejezése után, a déli határra szólított a feladat. Onnan nemrég tértek vissza állomáshelyükre, Szolnokra, hogy megkezdjék éves ejtőernyős kiképzésüket. Az ilyenkor előírt vizsgák teljesítése után az ugrásokat – az MH 86. Szolnok Helikopterbázis kijelölt állományának biztosítása mellett – az MH 34. Bercsényi László Különleges Műveleti Zászlóalj és az MH Ludovika Zászlóalj ejtőernyőseivel közösen hajtották végre.

Kép és szöveg: MH 88. Könnyű Vegyes Zászlóalj

EGYÉNI BEOSZTÁSOKBA KÉSZÜLNEK

Missziós törzstiszti célfelkészítést tartottak az afganisztáni hadszíntéren egyéni beosztásokba készülők részére Szolnokon, az MH Béketámogató Kiképző Központban. A kiképzésen mintegy harmincan vettek részt, ők valamennyien a jövő év első felében indulnak külszolgálatra. A felkészítés feladatai között szerepelt az 1. és a 2. számú békeműveleti lögyakorlatok végrehajtása is. A résztvevők találkozhattak a hadszíntérről nemrég hazatért katonákkal, illetve egy videó-konferencia keretében a hadműveleti területen jelenleg szolgálóktól is kaptak friss információkat.

Bába Melinda; fotó: Dévényi Veronika

VEZETŐ ALTISZTI TANFOLYAM

Szentendrén, az MH Altiszti Akadémián tartották a III. Összhaderőnemi Vezető Altiszti Tanfolyam nemzetközi hetét. Bozó Tibor dandártábornok, az akadémia parancsnoka megnyitóbeszédében hangsúlyozta a Magyar Honvédség legmagasabb szintű altisztképzést szolgáló tanfolyamának fontosságát, valamint a kurzus nemzetközi hetének jelentőségét. Ezt követően Kriston István főtörzsszászlós, a Magyar Honvédség vezénylőzászlósa tartott előadást, amelyben kifejtette a tapasztalatok megosztásának jelentőségét, valamint azt, hogy mennyire fontos a NATO aktuális feladatainak megismerése.

Soós Lajos törzsszászlós; fotó: MH Altiszti Akadémia

ISKOLÁK NAPJA PÁPÁN

Közel négyszáz diák és tanáraik részvételével idén is megrendezték az iskolák napját az MH Pápa Bázisrepülőtéren. A fiatalok megtekinthették többek között a C-17-es szállító repülőgépet, a katonai szervezetnél rendszeresített tűzoltóautókat, a reptérkarbantartó szakasz technikai eszközeit, beöltözhetek tűzoltóruhába, továbbá tanulmányozhatták a kiállított fegyvereket. A nap fénypontja a Vecsei Zsolt törzsőrmester irányításával tartott őrktűs bemutató volt, a programok sora pedig egy múzeumi célokra felújított Mi-24-es helikopter megtekintésével zárult.

Kép és szöveg: Patkó Andrea őrmester

TANÁROKAT TANÍTOTTAK

A katonai alapismeretek tantárgyat oktató pedagógusoknak és katonáknak tartottak továbbképzést az MH 86. Szolnok Helikopterbázison. Alaki foglalkozás, vegyivédelmi és egészségügyi ismeretek, katonai közelharc, kézitusas, gépkarabély-, pisztoly- és söréteslőfegyver-típusismeret, természetes és mesterséges akadályok leküzdése, akadálypálya, tereptan, lövészet, illetve túlélési foglalkozás is része volt a kurzusnak, amelynek végén a résztvevők vizsgát tettek. A köznevelési törvény alapján ugyanis a jövőben a sikeres vizsgát igazoló dokumentum jogosítja fel őket a katonai alapismeretek oktatására, illetve a tantárgyból érettségiző diákok vizsgáztatására.

Kép és szöveg: Galambos Sándor

ELISMERT MUNKA

Dr. Simicskó István honvédelmi miniszter – dr. Benkő Tibor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke kíséretében – szakmai látogatást tett Hódmezővásárhelyen, a Zrínyi Miklós laktanyában, illetve Röszkén, a határátelkelő mellett kialakított tranzitzónában. A tárcavezető tapasztalatait összegezve elmondta: ha kell, a Magyar Honvédség képes a műszaki határzár továbbbépítésére a magyar–román határ bizonyos szakaszain, azonban reményét fejezte ki, hogy erre nem lesz szükség. A magyar katonák és rendőrök közös munkája mellett példaértékűnek nevezte a visegrádi négyek országainak együttműködését, azt, ahogy a szlovák és a cseh rendőrök, illetve katonák segítik magyar kollégáik tevékenységét.

Antal Ferenc, Galambos Sándor

Fotó: Galambos Sándor

ÜNNEPELT A „HADTÖRTÉNETI”

Az HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum jogelődje kilencvenhét éve, 1918. november 16-án jött létre. Az ebből az alkalomból tartott ünnepi állománygyűlésen Vargha Tamás, a honvédelmi tárca parlamenti államtitkára elmondta: az intézmény a nemzeti emlékezet helye is, hiszen mindig a Magyar Honvédség és a nemzeti egység szolgálatában állt. Hozzátette: az itt dolgozók kiemelkedő szakmai színvonalon hatalmas munkát végeznek, ami nemcsak segítette és támogatta, de a rendszerváltást követően meg is alapozta a honvédség és katonáink elismertségét.

Snoj Péter; fotó: Krasznai-Nehrebeczky Mária

CSEH ÉS SZLOVÁK KATONÁK KÖSZÖNTÉSE

Dr. Benkő Tibor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke a Stefánia Palotában fogadta a Balaton 2015 elnevezésű közös kiképzésen részt vevő, a határvédelmi feladatokban is közreműködő mintegy negyven cseh és szlovák katonát. A vezérezredes a honvédelmi tárca és a honvédség nevében is köszönetet mondott azért a munkáért, amit a cseh és a szlovák katonák a magyar honvédekkel együtt eddig végeztek. Az október közepén kezdődött és a tervek szerint december 15-én befejeződő gyakorlat célja a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet kezelését segítő logisztikai feladatok ellátására történő felkészülés, illetve egymás technikai eszközeinek, módszereinek megismerése, nemzetközi tapasztalatok szerzése.

*Nyulas Szabolcs
Fotó: Rácz Tünde*

KÍNAI–MAGYAR KÉPZÉSI MEGÁLLAPODÁS

Zhang Dengwan főzredes, kijelölt kínai katonai és légügyi attasé hivatalos akkreditációs látogatást tett dr. Orosz Zoltán altábornagnánál, a Honvéd Vezérkar főnökének helyettesénél. A látogatás alkalmával aláírták a két haderő aktuális katonai képzési együttműködését szabályozó (elsősorban a kínai felsővezetői, valamint a két fél nyelvképzési igényeit a 2016/17-es tanévig tartalmazó) kiegészítő képzési megállapodást. A dokumentumot magyar részről – a Honvéd Vezérkar főnökének felhatalmazása alapján – Zsiga Tamás ezredes, a Honvéd Vezérkar személyzeti csoportfőnöke szignálta.

Honvéd Vezérkar; fotó: Krasznai-Nehrebeczky Mária

A Kölcsey Központ koncerttermében rendezte meg iskolai szalagavató ünnepségét az ország egyetlen honvéd középiskolája, a debreceni Kratochvil Károly Honvéd Középiskola és Kollégium. Az eseményen Berkecz Gábor igazgató hangsúlyozta: az elmúlt három évben az iskola a fenntartó támogatásával nagyon sokat dolgozott azon, hogy a honvédelmi nevelési program és oktatás eredményes és sikeres legyen. A mostani szalagavatón részt vevő végzős növendékek voltak az elsők, akik a 2012-ben indult új képzési programba bekapcsolódhattak. Az ő lelkesedésük, szorgalmuk, fegyelmezett munkájuk tette lehetővé, hogy mára az iskola országos hírnévre tett szert, és honvéd középiskolává válhatott.

*Honvedelem.hu; fotó: Kratochvil Károly
Honvéd Középiskola és Kollégium*

HONVÉD KÖZÉPISKOLÁSOK SZALAGAVATÓJA

TÍZÉVES A ZENEKAR

Öt előadásból álló koncertsorozattal ünnepelte fennállásának tizedik évfordulóját az MH Altiszi Akadémia zenekara, a Szentendre Helyőrségi Zenekar. Az első hangverseny helyszíne a budapesti Stefánia Palota–Honvéd Kulturális Központ színházterme volt, ahol a katonaindulók mellett olyan klasszikusok is felcsendültek, mint a Frank Sinatra által írt All of me, vagy Nina Simone Feeling good című száma. Az előadás színvonalát vendégművészek is emelték; a közel kétórás koncerten egy indulót Dalmadi Zoltán nyugállományú őrnagy, a zenekar korábbi karmestere vezényelt.

*Kép és szöveg:
Duruczné Téglás Dóra főhadnagy*

A MISSZIÓK ÉVE

A LASSAN MÖGÖTTÜNK ÁLLÓ ESZTENDŐ SOK VÁLTOZÁST HOZOTT A MAGYAR HONVÉDSÉG KÜLFÖLDI SZEREPVÁLLALÁSAIBAN. VOLTAK MISSZIÓK, AMELYEK BEFEJEZTÉK TEVÉKENYSÉGÜKET, HELYETTÜK AZONBAN JÖTTEK ÚJAK. FELADAT MINDIG VOLT, VAN ÉS LESZ: MAGYARORSZÁG, A HONVÉDSÉG MINDENKOR TELJESÍTI NEMZETKÖZI KÖTELEZETTSÉGEIT.

A Magyar Honvédség katonái jelenleg tizenkét országban teljesítenek külszolgálatot. Ez persze nem tizenkét missziót jelent, hiszen egy-egy állam területén többféle tevékenységet is folytatnak. A kontingensek között vannak egészen kis létszámú, speciális feladatot ellátó csapatok (például Maliban, az EUTM-műveletben), és épp az idén megnövelt létszámú, nagy erővel a műveleti területen állomásozó alakulatok is. A speciális, „kis missziók” mellett a honvédség jelentős létszámban vesz részt békefenntartó műveletekben. A legnagyobb kontingenseket a Balkánon állomásoztatja a NATO, valamint

az EU, és ez a magyar részvételre is érvényes. A legnagyobb magyar misszió a Koszovóban tevékenykedő MH KFOR-kontingens, de az EUFOR-ban is jelentős létszámmal képviseltetjük magunkat. Dr. Ruszin Romulusz ezredes, a Honvéd Vezérkar Hadművelési Csoportfőnökségének megbízott csoportfőnöke sikeren könyveli el, hogy 2015-ben Korom Ferenc dandártábornok személyében (a misszió történetében először) magyar parancsnokhelyettese lett a KFOR-nak. A magyar szál az EUFOR missziójában is erős, ahol szintén magyar katona, Mihóczy Zoltán dandártábornok tölti be a törzsfőnöki-parancsnokhelyettesi beosztást.

A SZÁRAZFÖLDRŐL A LEVEGŐBE

Húszévnnyi tevékenység után 2015 márciusában véget ért a Magyar Honvédség legrégebbi missziója, a Többnemzeti Erők és Megfigyelők (MFO) küldetése a Sínai-félszigeten. A magyar katonákat és rendőröket a kanadaiak váltották, így a 39. magyar váltást már nem követte újabb. A ciprusi küldetés mellett ez volt a magyar katonák legrégebbi nemzetközi szerepvállalása, így rengeteg tapasztalattal gazdagította más missziók felkészítését is. Az egyik legújabb külföldi részvétel a 2015 őszén kezdődött: a Baltic Air Policing (BAP) misszió, amely több szempontból is úttörőnek számít. A balti légtér védelme során a

Dr. Ruszin Romulusz ezredes

Magyar Honvédség légiereje először lát el ilyen jellegű feladatot. A négy Gripen és a nagyjából száz fős kontingens részvételével Ruszin ezredes szerint mindenki jól jár.

– Van egy olyan képességünk, amelyből nemcsak Magyarország, ha-

nem az egész NATO profitál. Sokat áldoztunk erre, és nem minden szövetségeseink rendelkezik vele. A légtérrendészeti feladatok ebben a speciális esetben kiemelik a Magyar Honvédség kvalitásait, ráadásul úgy, hogy mindenki számára hasznos: a mi csapatunk folyamatos edzésben marad nemzetközi környezetben, az adott országnak pedig védelmet tudunk nyújtani – hallhattuk Ruszin Romulusz ezredestől.

AFGANISZTÁN: RÉGI-ÚJ ISMERŐS

A legnagyobb változás Afganisztánban történt, ahol az ISAF-misszió tavaly befejezte működését, ugyanakkor 2015. január elsejétől megkezdődött az Eltökélt Támogatás Művelet (Resolute Support Mission – RSM). De mi az alapvető különbség a két feladat között?

– A jellege. 2014 végéig a NATO a biztonságot támogató erőket (ISAF – International Security Assistance

Force), harcoló csapatokat állomásoztatott Afganisztánban, ma már azonban az észak-atlanti szervezet helyett az afgán biztonsági erők őrködnek az ország rendje fölött. A Resolute Support Mission mentorálással, tanácsadással, kiképzéssel támogatja az afgán erőket. Ez nem újdonság számunkra, de míg annak idején alakulatokat mentoráltunk, ma már magasabb parancsnoksági szinten folytatjuk a munkát – válaszolt a megbízott csoportfőnök.

A megváltozott feladat a hazai kiképzési rendszerben is érezteti hatását.

– Más egy századot mentorálni, és megint más egy zászlóalj vagy hadosztályt. Ez nyilván a kiutazó kontingens személyi összetételén is változtat a rendfokozatok, beosztások tekintetében éppúgy, mint a kiképzési technikában – mondja az ezredes, hozzátéve, hogy a korábbi magyar missziók is nagyon eredményesek voltak. Többek között ezeknek köszönhető, hogy jelenleg több százezer főből álló saját erő védi Afganisztánt.

– Ebbe beletartozik a hadsereg, a rendőrség, a határrendészet is, és állíthatom, hogy jó munkát végeztünk. Azzal a zászlóaljjal például, amelyet az OMLT-misszióban éppen mi képeztünk ki, nyugodt szívvel mentem bárhová Afganisztánban – jegyzi meg a főtiszt.

IRAK: HIBRID HADVISELÉS

2014 szeptemberében alakult meg az Iszlám Állam elleni nemzetközi koalíció, a magyar Országgyűlés pedig 2015 áprilisában szavazta meg hazánk csatlakozását. Idén kétségtelenül ez a legkomplexebb küldetésük az Észak-Irakban állomásozó magyar katonáknak. A nagyjából százötven fős kontingens létszáma kiemelkedő, hiszen néhány, hazánknál sokkal nagyobb ország ennél kisebb erővel van jelen a térségben. Ruszin ezredes (aki 2007–2008-ban szintén szolgált Irakban) a partnerképesség kiépítését hangsúlyozta az iraki misszió kapcsán.

– A koalíció alapfilozófiája az iraki küldetés esetében az, hogy a problémát azoknak az országoknak kell megoldaniuk, amelyek közvetlenül érintettek benne. Nem az a cél, hogy a máshonnan érkezett koalíciós csapa-

tok hajtsanak végre támadó műveleteket, hanem az, hogy az iraki haderőt fel tudják készíteni hatékony védelmi feladatok ellátására. Mi tehát komplex tevénytés végzünk, az őrző-védő biztonsági munkák mellett kiképzéssel is foglalkozunk.

Kérdésünkre, hogy mekkora előnyt jelent az afganisztáni missziós múlt az iraki küldetésben, egyáltalán össze lehet-e hasonlítani a két küldetést, Ruszin ezredes egyértelmű választ ad: – A tapasztalatok felhasználásáról beszélhetünk, de óriási kulturális különbségek vannak a két terület között. Ez a felkészítés során külön hangsúlyt kap itthon. Minden katonának tisztában kell lennie azzal, hogy más a két ország kultúrája, történelme, és mások a viselkedési minták. Ezeket tiszteletben kell tartanunk, és ki kell küszöbölnünk a sztereotípiákban történő gondolkodást. Bonyolítja a dolgot, hogy az Iszlám Állam nevű terrorszervezet folyamatosan változtatja a helyét, s az ellenség gyakran nem felismerhető. Minden olyan szituációt megpróbálunk modellezni a gyakorlatokon, amelyek felkészítik katonáinkat az éles helyzetekre. Aki a gyakorlótéren már többször egymás után jól reagált, az nagy valószínűséggel a hadműveleti területen is helyes döntést hoz majd. A „gyenge láncszemet”, ha van, már a kiképzés során kivesszük a csapatból, hiszen egy alegység pontosan annyit ér, mint a leggyengébb tagja. A hiba lehetőségét nem engedhetjük meg magunknak. Eddig a kontingenssel minden

rendben van, a katonák a tőlük elvárt szinten teszik a dolgukat.

Ruszin ezredes az iraki részvételt különleges misszióként tartja számon. Mint mondta, az ottani szerepvállalás Magyarország értékét is jelzi a koalíció belül.

– A régióból jelen pillanatban csak mi veszünk részt a feladatban. Nem lehet figyelmen kívül hagyni azonban az Európát elért migrációs hullámot

sem. A menekültek többsége éppen e térségből érkezik. Magyarország abban is elkötelezett, hogy a problémát ne elsősorban itthon próbáljuk megoldani, hanem keletkezése fészkenél – mutatott rá a megbízott csoportfőnök.

Ha már szóba került a migránshullám, felmerül a kérdés: veszélyeztet-e a kontingensek létszámát és felké-

szülését a katonák tömeges részvétele a határzár kiépítésében? A válasz határozottan nem volt.

– Arra nagyon figyeltünk, hogy nemzetközi kötelezettségeinket minden esetben teljesíteni tudjuk. Minden felkészítés ugyanúgy zajlott, ahogyan eddig is, és ez vonatkozik a nemzetközi gyakorlatokra is, hiszen ugyanabban az időszakban tartottuk többek között a Blonde Avalanche vagy a Brave Warrior gyakorlatokat. A párizsi események azonban új szituációkat eredményezhetnek a missziók esetében is. Soha nem önállóan, hanem egy szövetség részeként veszünk részt a feladatokban, így bármiféle változtatást is csak a szövetség kezdeményezhet. A végső döntés azonban a miénk. Ha a koalíció olyan dolgot kérne egy kontingensünktől, amely nincs összhangban azzal a feladatrendszerrel, amellyel kiküldtük, akkor nemet is mondhatunk. Jelenleg még csak találgatni lehet, mit hoz a jövő esztendő. Egy dolog bizonyosnak tűnik: a párizsi terrortámadások után semmi nem lesz többé olyan, mint volt, s ez érvényes lehet a missziókra is. A NATO kollektív védelemről szóló

5. cikkelyének alkalmazásával, vagy ENSZ-felhatalmazással, de az Iszlám Állam elleni globális fellépés immár elkerülhetetlen. A folyamat már megkezdődött, és csak idő kérdése, mikor válik egységes, a különböző szövetségeket egyetlen tömbbe kovácsoló hadműveletté – zárta a beszélgetést az ezredes.

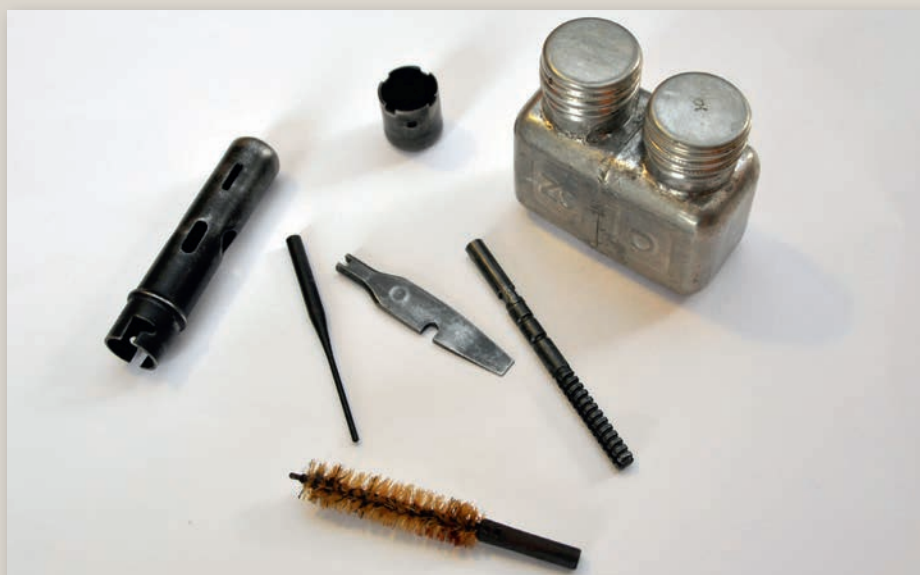

ÖNKÉNTES CSALÁD

EGYÜTT JELENTKEZETT ÖNKÉNTES MŰVELETI TARTALÉKOS SZOLGÁLATRA FELESÉGÉVEL ÉS FIÁVAL DOBOS ISTVÁN. A NYÁRSAPÁTON ÉLŐ CSALÁD KÖZÉPISKOLÁS IKERLÁNYAI PEDIG A NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEMEN SZERETNÉNEK TOVÁBB TANULNI. KÉT ÉV MŰLVA KATONAI ALAPISMERETEBŐL IS ÉRETTSÉGIZNEK, AZT VISZONT MÉG NEM DÖNTÖTTÉK EL, HOGY A RENDŐRI, ILLETVE A KATONATISZTI PÁLYA KÖZÜL MELYIKET VÁLASZTJÁK MAJD.

Erzsike a jövő év tavaszán szeretne Pista fiával együtt bevonulni a huszonöt napos katonai alapkiképzésre. A családi terv szerint távollétük alatt, a szomszédban lakó nagyszülők segítségével, férje vezeti majd a háztartást – azután „csere”. Annak ellenére ugyanis, hogy Dobos István volt sorkatona, kéthetes kiképzésen neki is részt kell majd vennie.

– Cegléden, az akkori tüzérandárnál húztam le egy évet. Ugyan tizennyolc hónapra hívtak be minket, de mázlink volt: közben egy törvénymódosítás ugyanis csökkentette a sorkatonai szolgálatunk idejét. Eredetileg irányzó lettem volna, de aztán kijelöltek a laktanya önellátására létrehozott

gazdaság vezetésére. Hatalmas szabadtéri kertészetben, fóliasátrakban, üvegházban dolgoztunk, és több száz disznót hizlaltunk egyszerre. A rengeteg munka mellett mégis aranyéletem volt: a reggeli tornát könnyedén el tudtam sumákolni, szolgálatot csak a konyhán kellett adnom, és szinte minden hétvégén hazamehettem. Pár hónap múlva aztán felajánlották, hogy legyek az egyik ütegnél szolgálatvezető. Rossz döntést hoztam, nem hagytam ott a gazdaságot. Pedig, ha váltok, nyugdíjas koromig maradhatam volna katona, a beosztás ugyanis továbbszolgálati hely volt. Honvédként szereltem le, a helyem odavitt

Dobos István sajnálja, hogy nem vállalt továbbszolgálatot.

Erzsike és a lányok gyakran buliznak együtt.

srác pedig sor-örmmesterként – idézte fel katonaelményeit a családfő.

Dobos István jelenleg fegyveres biztonsági őrként dolgozik Cegléden. A sorkatona korában nagyon is jól megismert objektum, az egykori Dózsa György laktanya felügyeletét bízták rá.

– Régóta foglalkoztat a gondolat, hogy visszatérek a seregbe. Úgy tíz évvel ezelőtt például az egyik szolnoki zászlóaljnál próbálkoztam; abban az időben még csak szerződéses katona

lehettem volna. Az életkorom miatt azonban nem feleltem meg: már közel voltam a harminchoz. Nálam lényegesen fiatalabb jelentkezőket vártak. Nagyon mégsem bántódtam az elutasítás miatt, mert megtudtam, hogy csak ejtőernyős beosztást kaphattam volna. Ugrani pedig egyáltalán nem akartam. Pár év múlva aztán, amikor bevezették az önkéntes műveleti tartalékos szolgálatot, kimondottan azért utaztam

Budapestre, hogy az ottani toborzóirodában kérjek tájékoztatást a jelentkezés feltételeiről. Ennek ellenére valahogy mégis abamaradt a dolog. Közben a fiam is megszerezte a fegyveres vagyoni engedélyét, így most már mindketten ugyanannál a cégnél dolgozunk – meséli Dobos István.

A család ifjabbik férfitagja is régóta érdeklődik a katonai pálya iránt, a döntő lépésre mégis csak tavaly nyár végén, a dunai árvíz levonulása után szánta el magát.

– Láttuk, hogy nagy a baj, részt akartunk venni a védekezésben, a helyreállítási munkálatokban. Itt a környékünkön azonban senki nem tudta megmondani nekünk, hogy hol jelentkezhetnénk segíteni. Azt viszont tudtuk a híradásból, hogy a honvédség

A kecskeméti Gáspár András Szakközépiskolában 2008-tól oktatják a rendészeti ágazatban tanuló diákok számára a 9. évfolyamtól, választható közismereti érettségi tárgyként, a katonai alapismereteket. A katonai pálya népszerűsítése érdekében pedig az intézmény együttműködési szerződést kötött Kecskemét önkormányzatával, az MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázissal, valamint az MH Hadkiegészítő és Központi Nyilvántartó Parancsnoksággal.

A képzést a tantestület részéről Madariné Ádám Györgyi, az intézményegység vezetőjének helyettese koordinálja, a tantárgyat Lassú Gábor tanár, Szabó János nyugállományú ezredes, valamint az MH Hadkiegészítő és Központi Nyilvántartó Parancsnokság Bács-Kiskun megyei irodájának vezetője és helyettese, Durgó Tamás, illetve Gáldonyi Sándor századosok oktatják. A közös munkát a bázis részéről Minkó Ottó alezredes, kiképzési főnök segíti. Az intézményben jelenleg négy évfolyamon, összesen nyolc osztályban tanítják a katonai alapismereteket.

Az iskola végzősei közül egyre többen választják a katonai pályát. A továbbtanulni szándékozók közt népszerű a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kara, illetve az MH Altiszti Akadémia, sokan pedig szerződéses katonai szolgálatra jelentkeznek.

nem utasította el az önkénteseket, sőt nagyon is számított a munkájukra a gáton. Tulajdonképpen emiatt döntöttünk úgy, hogy mi is jelentkezzünk tartalékos szolgálatra. Arra számítottunk, hogy a jövőben, egy esetleges veszélyhelyzetben minket is behívnak majd, és segíthetünk a bajbajutottaknak, részt vehetünk a károk felszámolásában. Az elmúlt hónapokban pedig szívesen mentünk volna a déli határszakaszra. Édesapám motorszerelőnek tanult, én pedig bútorasztalos vagyok, biztos találtak volna nekünk munkát az ideiglenes biztonsági határzár építésénél – idézte fel a történeteket Pista.

Nyársapát ugyan Pest megyéhez tartozik, Dobos István és fia mégis az MH Hadkiegészítő és Központi Nyilvántartó Parancsnokság Bács-Kiskun megyei irodájába ment érdeklődni az önkéntes tartalékos szolgálat feltételei felől. Kecskemét ugyanis sokkal közelebb van a lakhelyükhöz.

– Amikor a fiúk hazajöttek és elmondták, hogy milyen feltételeknek kell megfelelniük, rájöttem, hogy ezeket a követelményeket én is teljesíteni tudom. A jelentkezéshez azonban a

Több mint negyven alkalommal népszerűsítették idén külső helyszíneken a katonai pályát az MH Hadkiegészítő és Központi Nyilvántartó Parancsnokság Bács-Kiskun megyei irodájának munkatársai. A megye összes középiskolájával tartják a kapcsolatot, általában rendhagyó osztályfőnöki órák levezetésére kapnak felkérést. Munkájuk egyik leglátványosabb eredménye, hogy tavasszal egyszerre harminckilenc diák jelentkezett önkéntes műveleti tartalékos szolgálatra Kiskunhalasról és a város vonzáskörzetéből. Néhány kivétellel valamennyien a Kiskunhalasi Szakképzési Centrum Humán Szaképző Iskolájának tanulói.

A kecskeméti iroda munkatársai rendszeres résztvevői a pályaválasztási kiállításoknak, a falunapoknak és a különböző városi rendezvényeknek is. A toborzó munkába pár hónapja az MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis vezénylőzászlósa is bekapcsolódott. Bezsényi Tamás törzsszászlós elsősorban a repülőműszaki feladatairól, élet- és szolgálati körülményeiről, a repülőbázis rendeltetéséről tájékoztatja az érdeklődőket.

főnökeim hozzájárulása is kellett. Dajka vagyok a nyársapáti óvodában, ezért először a vezető óvónővel beszéltem – meglepődött ugyan, de mellém állt. Kis Miklós polgármester pedig kimondottan remek ötletnek tartotta elhatározásomat. Megígérte, hogy mindig megoldja majd a helyettesitésemet, amikor

szüksége van rám a seregnek. Édesanyám viszont egyáltalán nem lelkesedett, amikor elmondtam neki, hogy mire készülök. Miután felocsúdott a döbbenetből, megjegyezte, hogy nekem bizony elment a józan eszem. Azóta persze már megbé-

Fegyverismereti óra a 10/C-ben.

kélt, és a barátainkkal együtt drukkol, hogy sikerüljön a felvételink – kapcsolódott a beszélgetésbe Erzsike.

Dobosék biztosak voltak abban, hogy az orvosi vizsgálaton megfelelnek, viszont úgy érezték, az erőnléti felmérésre alaposan fel kell készülniük. Két hétig közösen tornáztak esténként, nyomták a fekvőtámaszokat és versenyeztek, hogy ki tud több felülést csinálni. A családi edzésnek aztán meg is lett az eredménye: mindhárman jóval az elvárt szint fölött teljesítettek. A házi versenyt egyébként 333 ponttal Erzsike nyerte, a második helyen a fia végzett 298 ponttal, a férje pedig 248 pontjával a „bronzérmet vihette haza”.

– Az eredményeket látva, a felmérést vezető tornatanár meg is kérdezte, hogy miért nem szerződéses katonának jelentkezőnk. Elmondtam, hogy a jövőt illetően valóban erre készülünk, hiszen a hadsereg biztos munkahelyet, stabil és kiszámítható életpályát kínál. Úgy gondoljuk azonban, hogy mielőtt hosszú távú elkötelezettséget vállalnánk, nem árt egy kicsit „körbenézni”, kipróbálni magunkat – folytatja a történetet a családfeje.

A család ikerlányai, Nikolett és a nála öt perccel fiatalabb Barbara viszont már másfél éve folyamatosan ismerkednek a hadsereggel. A kecskeméti Gáspár András Szakközépis-

A Dobos lányok csapatának az őszi versenyen nem hozott szerencsét a 3-as rajtszám.

kola 10/C rendészeti osztályába járnak. Rendszeres résztvevői az iskolai sportversenyeknek, ősszel például a középiskolások Honvédelmi Kötelék elnevezésű megmérettetésének Bács-Kiskun megyei döntőjén is ott voltak. Mint mondták, remek bajnokság volt annak ellenére, hogy csapatuk nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket.

Nikolett és Barbara választható tantárgyként katonai alapismeretekből is érettségizik majd, a Nemzeti Közsolgálati Egyetemen szeretnének tovább tanulni. Azt viszont még nem döntötték el, hogy a Rendészettudományi Karra vagy a Hadtudományi és Honvédtisztképző Karra jelentkeznek-e.

Pista szívesen vállalna szerződéses szolgálatot, de előtte szeretné kipróbálni magát önkéntes műveleti tartalékosként.

A katonai alapismereteket a tizedikeseknek Lassú Gábor tanár oktatja.

ELSŐK ÉS UTOLSÓK

AZT GONDOLHATNÁNK, BIZONYOS TEKINTETBEN KÖNNYŰ A LOGISZTIKÁVAL FOGLALKOZÓ ALAKULAT ÉVÉT ÉRTÉKELNI, HISZEN NAGYON ERŐS TÚLZÁSSAL EGY MONDATBAN LEÍRHATÓ, HOGY A 2015. ESZTENDŐ UGYANOLYAN VOLT, MINT AZ ELMŰLT HÚSZ.

Gavlik Péter ezredes, az MH 64. Boconádi Szabó József Logisztikai Ezred parancsnoka persze nem véletlenül mondta éppen a húszas számot: december elsején ugyanis fennállásuknak ezt a

kerek évfordulóját ünnepelték a kaposváriak.

– **Hogyan ünnepeltek?**
– Szűk körben. Ránk jellemző módon tudniillik épp csak az ünnepelt nem jelent meg a rendezvényen, hi-

szen ezredünk katonái akkor is a különböző tábori ellátó csoportokban dolgoztak, illetve felkészítéseken vettek részt. Az elmúlt húsz évünkről különben nemrégiben végeztem egy kis számvetést. Húsz év, az megközelí-

Gavlik Péter ezredes

tőleg 7300 nap. Pontosabban ugyanennyi munkanap, hiszen a logisztikai szakterületen nincs hétvége és ünnep. Ennyi idő alatt a missziók ellátása érdekében több mint 3000 konvojunk ment külföldre. Durván két és fél naponta indult tehát konvoj más országokba, és összesen több mint tizenötezer tonna anyagot szállítottunk. Emellett idén kiszolgáltuk a nem fegyveres szolgálatot ellátókat, valamint a tartós külföldi tanulmányokat folytatókat is; idei évünk tehát négy különböző kontinensen, több mint húsz országot érintett.

– **Felteszem ezek alapján, hogy ez az év is átlagosan indult...**

– Így van, 2015 a szokásos leltározással, illetve a missziós váltások kiszolgálásával kezdődött. Aztán áprilisban közös német–magyar logisztikai gyakorlatot hajtottunk végre. Még tavaly felvettük a kapcsolatot a német 472. logisztikai zászlóaljjal, melynek szintén a külszolgálatot végzők ellátása a fő feladata. Létrehoztunk egy közös szállító-javító alegységet, és több katonánk szerzett Németországban az Európai Unióban elfogadott, speciális gépekre érvényes minősítéseket. Májusban kitelepültünk Várpalota környékére, és a Capable Logistician 2015 (CL 2015) nevű gyakorlatra készülve felépítettünk két hatalmas tábort. Itt már a korábban említett német–magyar vegyes szakasz szállította a gönyői kikötőből a hadfelszerelést a gyakorlótérre. Majd azután az egész gyakorlatot mi szolgáltuk ki.

– Ez mennyire jelentett új kihívást a „Boconádinak”?

– Hogy a sok közül csak egyetlen példát említsek, német szövetségeseinkkel közösen majdnem harminc ország katonáira kellett főzünk. Akadt köztük mohamedán vallású, lisztérzékeny, és több olyan is, aki különféle okok miatt nem fogyaszthatott bizonyos ételeket. Nekik mind-mind külön kellett megszerveznünk a megfelelő ellátást. Általánosságban véve ilyen komoly logisztikai gyakorlaton még nem vettünk részt. Most szembesültünk azzal, hogy a NATO-ba tartozó nemzeteknek mennyire – és miben – mások az ellátási normái. Nyilván a mi erőforrásaink is végesek, de a logisztikus-szív mindenkit vitt és visz előre. Összességében úgy érzem, jól sikerült a gyakorlat. Végezetül mi voltunk azok is, akik lebontották a CL 2015 táborát, hiszen a logisztikus katonára érkezik elsőként a helyszínre, és utolsóként távozik onnan.

– Aztán pedig következett az év egyik legnagyobb, és előre egyáltalán nem látható feladata, az ideiglenes biztonsági határzár építése, illetve a részvétel a határvédelmi gyakorlatokban.

– Augusztus elsején kitelepültünk egy tábori ellátó csoporttal Bácsalmásra, ahol több ezer, a Bajától egészen Kelebiáig terjedő határszakaszon dolgozó katonát láttunk el. A Közös Akarat gyakorlat kezdetén aztán logisztikusaink áttették székhelyüket

Bólyra, miközben a kaposvári laktanyát jelölték ki a bázisellátó csoport központjának. Amúgy még beszélgetésünk napján is mi látjuk el a Baranya, Somogy, Vas és Zala megyében dolgozó katonákat. Akadt olyan nap, amikor egyszerre 15-20, egymástól részben távol eső helyszínen kellett biztosítani az ellátást.

– Az ünnepekhez közeledve rendre speciális és nemes feladatai is vannak az ezrednek...

– Mikulás-csomagokat, szaloncukrot, szalámit, kolbászt és egyéb hazai finomságot szállítunk ki a határainkon túl szolgáló katonáknak. Idén újdonság, hogy a KFOR-misszióban szolgálók családtagjaitól december elején begyűjtöttük az ünnepre összekészített csomagokat, kivittük azokat, majd

ugyanaz a konvoj visszahozta a katonák által hazaküldeni kívánt ajándékokat. Ha lehet így fogalmazni, szerencsénk volt ezzel a feladattal, mert az Afganisztánban szolgáló missziók aktuális váltása decemberre esett, így a kiutazó állomány tudta magával vinni az ünnepekkor szokásos szállítmányt. Ciprusra pedig november 11-én indult el Kecskemétről a repülőgép.

– Külső szemlélő számára meglehetősen egysíkúnak tűnhet a logisztikus munka. A monotonitás nem okoz időnként problémákat?

– Nem, mivel a munkánk egyáltalán nem monoton. Minden feladat más, ráadásul a logisztikai szakterületre vonatkozó szabályok is folyton változnak. Rengeteg mindent kell figyelemmel kísérnünk. Vámszabályok,

jogszabályok, állategészségügyi szabályzók, közúti és légi szállítási előírások... Minden konvoj egy új helyzet, akárhová is menjen. Nem beszélve arról, hogy a technikai eszközparkunk is változik, és az új járművekre is át kell, illetve kellett képezni a katonáinkat. A logisztikában rutinból soha, semmilyen feladatot nem lehet elvégezni. A legjobban akkor haragszom, ha valaki azt mondja: „ezt és ezt így szoktuk.” Ilyen nincs! Rutinból nem lehet tíz-húsz tonnás autókka közúton közlekedni. Rutinból nem lehet több százézes, vagy akár milliós nagyságrendű szállítmányt becsomagolni. Mert a rutinból végzett munka tévedésekkel járhat, márpedig mi nem tévedhetünk. Hiszen nekünk – többségében – a külszolgálatot teljesítő katonákat kell ellátnunk. Mi vagyunk értük, és nem fordítva. Ha valaki valamit kér, akkor azt nekünk a legjobb tudásunk szerint kell teljesítenünk. Gondoljunk abba bele, hogy akár életek is múlhatnak bizonyos apróságokon, vagy bizonyos felszereléseken, amelyeknek a kellő időben és a kellő minőségben kell megérkezniük. Sajnos én magam Irakban és Afganisztánban megéltem különböző haláleseteket, és senkinek sem kívánom azt az érzést. Ezért is az a legfontosabb hitvallásunk, hogy ami a katonák életének megóvásához vagy a katona létfenntartásához kell, annak időben ki kell jutnia a műveleti területre. Lehet, hogy banális dolog, de sokszor valóban nűánszokon múl-

hat élet vagy halál. Az élet megóvása érdekében mindent meg kell adnunk a katonáknak, és a Magyar Honvédség mindig meg is tett és tesz mindent ennek érdekében.

– **Mint ahogyan húsz éven át a logisztikai ezred is.**

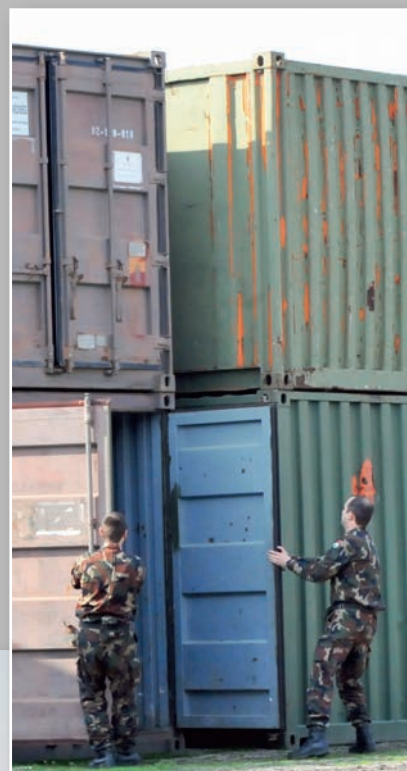
– Folyamatosan fejlődünk, évről évre új tapasztalatokkal gazdagodunk, ez az idén sem volt másképp, és persze mi is sokat adtunk át szövetségeseinknek. A végcél persze az, hogy a NATO logisztikai rendszere egyszer teljesen egységessé váljon – ehhez pedig tanulni kell. Több tekintetben is büszke lehetek katonáimra. Például csak egyetlen apróság: a konténerszállítóval külföldre induló (gondolok itt akár Törökországra is!) tizedes mellé nem kell altisztet, tisztet vagy tolmácsot adni, mert élelmes, rátermett ember, aki önállóan is képes megbirkózni a feladattal. Büszkeség számomra az is, hogy évente több százezer kilométert vezetünk, és komoly balesetet nem okoztunk. Pedig megyünk mindenféle, esőben és hóban is. Elmondhatom azt is, hogy az elmúlt húsz évben mindenféle szállítási módot kipróbáltunk. Szállítottunk közúton, repülőgépen, sőt, mi voltunk az első olyan alakulat, amelyik kombinált szállítást hajtott végre, azaz közúton, vasúton, illetve hajón juttattuk el a szállítmányt Kuvaitba.

Amellett, hogy a városban és a megyében is rendkívül ismertek és elismertek vagyunk, tavaly a Magyar

Szabadidő és Sport Szövetségtől megkaptuk a Lakosság Sportjáért díjat, a Magyar Vöröskeresztől pedig a Vérdóbarát munkahely emléktáblát.

– **De azért a sok munka mellett a részben elmaradt ünneplésre is jut idő jövőre?**

– Igyekszünk, már csak azért is, mert jogelőd alakulatunk 2016-ban ünnepli majd megalakulásának 55. évfordulóját. Ebből az alkalomból egy nagyobb ünnepséget készülünk (stílszerűen fogalmazva) leszállítani mindazoknak, akik részesei voltak az elmúlt több mint fél évszázados katonai logisztikai tevékenységnek. Emellett folyamatosan várjuk az új kihívásokat, és az új logisztikus katonákat is.

ELFOGÁS ÉLŐBEN

KÜLÖNLEGES PROGRAMMAL LEPTÉK MEG A NEMZETKÖZI SAJTÓ KÉPVISELŐIT A LITVÁNIAI SIAULIAI LÉGIBÁZISÁN. A BALTIKUMI LÉGTÉRRENDÉSZETI SZOLGÁLAT (BALTIC AIR POLICING) 39. VÁLTÁSÁNAK OTTHONT ADÓ REPÜLŐTÉREN LÉGI FOTÓZÁST SZERVEZTEK. AZ ÚJSÁGÍRÓCSOPORT TAGJAINAK EGY C-27J SPARTAN SZÁLLÍTÓ REPÜLŐGÉP FEDÉLZETÉN NYÍLT LEHETŐSÉGÜK A MAGYAR JAS-39 GRIPENEK ÉS A NÉMET EUROFIGHTER TYPHOONOK KÖZÖS ELFOGÁSI GYAKORLATÁNAK MEGÖRÖKÍTÉSÉRE.

Orosz csúcstechnika Szíriában

LÁTVÁNYOS BELÉPŐ

AZ OROSZ HADITENGERÉSZET 2015. OKTÓBER HETEDIKÉN NEM KEVESEBB, MINT HUSZONHAT 3M-14T KALIBR CIRKÁLÓRAKÉTÁT INDÍTOTT LEGALÁBB TIZENEGY CÉLPONT ELLEN. ELŐSZÖR HASZNÁLTÁK EZT A FEGYVERRENDSZERT „ÉLES” BEVETÉSEN.

Atámadást a Kaszpi-tengeren állomásozó hajóegységek hajtották végre, közel 1500 kilométeres távolságból csapást mérve a kijelölt célpontokra. Az orosz bejelentés szerint a megsemmisített célok a kormány ellen harcoló terrorcsoportokhoz voltak köthetők. Nyugati elemzések ugyanakkor rámutattak, hogy a Kalibr-ek és a Szíriában beavatkozó orosz légierő is hetekig gyakorlatilag nem indított akciókat az ISIS és az al-Nuszra iszlamista terrorszervezetek állásai ellen, helyette más, köztük mérsékeltnek tartott ellenzéki fegyveres csoportokat támadtak.

OKOS FEGYVER

A Novator 3M-53/3M-14 Kalibr különböző változatait hadihajókról lehet indítani az előre felderített és rögzített szárazföldi célpontok ellen. Az egyes változatok 440–2500 kilométeres hatótávolsággal rendelkeznek. Sajtóértesülések szerint a hajótestbe épített függőleges tároló-konténerekből indították el a huszonhat 3M-14T modernebb, inerciális navigációs rendszerrel felszerelt rakétát. A hírek szerint nem minden Kalibr ért célba: több példány Iránban zuhant le, repülés közben, műszaki okok miatt.

Az indítást végző úszó egységekről is szólnunk kell, hiszen kis hajók tetek tanúbizonyságot óriási tűzerőről. A rakétacsapást végző kötelék vezérhajója a Gepárd-osztályú (Projekt 1166.1) 693 DAGESZTÁN fregatt volt, amelynek teljes vízkiszorítása – tehát harcra felkészítve – 1930 tonna. A hajó fedélzetére összesen nyolc 3M-14 Kalibr cirkálórakétát lehetett elhelyezni, amelyeket vélhetően mind fel is használtak. A DAGESZTÁN-t három korvett, a Bujan-M osztály (Projekt 21631) alig 550 tonnás vízkiszorítású egységei követték az akcióba: a GRAD SZVIJAZSSZK, az

A Kaszpi-tengeri flotilla felvonulása.

UGLICS és a VELIKIJ USZTJUG. Az elindított cirkálórakéták 50 méterrel a föld színe felett tették meg az utat, majd csapódtak be célpontjaikba, közel 500 kilogrammos robbanótöltetükkel együtt.

VESZÉLYES VÁLTOZATOK

Nem véletlen a hajóegységek méretének kiemelése: egyedülálló tömeg/pusztítóerő hányadost kölcsönöznek az orosz hajóknak a Kalibr különböző változatai. Az amerikai haditengerészet vélhetően a 3M-54/54T (SS-N-27A Sizzle) változattól tarthat leginkább, hiszen a 450–660 kilométer közöttire becsült hatótávolság, a 200 kilogrammos robbanófej, az alig 5 méteres repülési magasság és a szuperszonikus utazósebesség komoly veszélyforrássá teszi ezt a fegyvert. A tengeralattjáróról indítható, hajók elleni támadásra specializált változat a célpont elérése előtt egy hirtelen manővert végrehajtva a magasba szökken, majd szinte függőlegesen csapódik célpontjába, Mach 2,9 sebességgel. Így a végső repülési fázisban a jelenleg alkalmazott amerikai közeli légvédelmi és rakétavédelmi rendszerekkel nagyon nehéz az eredményes védekezés.

Párosítsuk ezt egy apró, így nehezen felderíthető, olcsó korvettel, és máris egy olyan, hajók elleni csapásmérő képesség birtokába juthat akár egy kevésbé tehetős ország haditengerészete is, amely inkább a jóval nagyobb fregattok, irányított rakétás rombolók esetében volt eddig megszokott. Ha

A Kalibr exportváltozatának makettje.

összehasonlítjuk a Bujan-M osztályt a nyolc Kalibr rakétájával együtt és a 2015 szeptemberében az amerikai haditengerészettől elkészült Oliver Hazard Perry-osztályú fregattot, egyértelművé válik az orosz fölény. Az amerikai hajóosztály 4200 tonnás vízkiszorítása mellé egyetlen, Mk. 13 indítóállvány párosult, melyhez RGM-84 Harpoon, hajók elleni rakétákat alkalmaztak. Az amerikai rakéták hatótávolsága nem éri el a 130

kilométert, és sebességük is „csak” szubszonikus. A fregattok helyére lépő, elsősorban a part menti műveletekre optimalizált (Littoral Combat Ship – LCS), a feladattól függő fegyverzeti és felderítő-modulokkal felszerelhető, jobb híján hivatalosan fregattnak átminősített úszó egységek hajók elleni fegyverzetéről pedig egyelőre semmi biztosat nem lehet tudni. A milliméteres hullámhosszú radarrendszerrel önmagát célra ve-

zető AGM-114L irányított rakéták legfeljebb motorcsónakok ellen hatásosak: 8 kilométeres hatótávolságuk és 9 kilogrammos robbanófejük nem jelent komolyan vehető fenyegetést egy valódi hadihajó ellen. Az amerikai haditengerészet csupán a 2015-ös pénzügyi évben zsúfolta költségvetésébe a hajók elleni rakétarendszereket is alkalmazó modul kifejlesztését. Az apró (ne feledjük, vízkiszorításuk

alig 550 tonna) Bujan-osztály igazi ellenfelei – legalábbis a hajók elleni rakétarendszereket tekintve – a 9600 tonnás Arleigh Burke-osztályú rombolók, illetve a még nagyobb, 9800 tonnás Ticonderoga-osztályú cirkálók. Mindkettő alkalmazhatja a már említett Harpoon, hajók elleni cirkáló-rakéta mellett a jóval nagyobb ütőerőt jelentő, a világhíradókból is jól ismert BGM-109 Tomahawk rakétákat.

MIÉRT PONT ONNAN?

Jogosan merül fel a kérdés: az orosz katonai vezetés miért a haditengerészet szempontjából marginális Kaszpi-tengeren hajózó flottát választotta a támadás végrehajtására? Erre nehéz pontos választ adni: a szakértők szerint az orosz politikai és katonai döntéshozók talán azt próbálták demonstrálni, hogy szinte bárhol képesek precíziós csapásmérésre.

S miért kell egy kicsiny, alig 371 ezer négyzetkilométeres (kisebb, mint négy Magyarország) vízfelületre egy olyan komoly haditengerészet, mint a Kaszpi-tengeri flottilla? A teljesen körülrzárt, sósvízű tó partvonala Oroszország mellett Irán, Türkmenisztán, Kazahsztán és Azerbajdzsán területéhez tartozik. Érdekes megemlíteni, hogy Nagy Péter orosz cár már 1722-ben elrendelte flottilla felállítását a Kaszpi-tengeren. Azóta folyamatos ott a haditengerészeti jelenlét. A Szovjetunió felbomlását követően az addigi szovjet flottillát az utódállamok között osztották szét. Az orosz flotta Bakuból

Üzenet volt a rakétaindítás.

Mahacskala és Asztrahány kikötőjébe költözött át.

Az orosz flottilla jelenti ma is a sósvízű tó legerősebb tengerészetét, jelenlegi legnagyobb hajóegysége a két Gepárd-osztályú fregatt: a már említett októberi támadásban részt vevő 693 DAGESZTÁN, illetve a 691 TATARSZTÁN jelenti a csúcscot. A GRAD SZVIJAZSSZK, az UGLICS és a VELIKIJ USZTJUG mellett a korábbi sorozatú, Bujan-osztályú (Projekt 21630) ASZTRAHÁNY, VOLGODONSZK és MAHACSKALA korvettek is vigyáznak Oroszország érdekeit a Kaszpi-tengeren. A flottát számos ágyúnaszád, hagyományos és légpárnás part-raszálló hajó és segédhajó egészíti ki.

VESZÉLYES LÉGTÉR BEN

S hogy mennyire veszélyes a környék, jól mutatja a november 24-én lelőtt orosz Szu-24M Fencer támadó repülőgép esete. A szíriai Latakia repülőteréről, a földi célpontok elleni tá-

Égve zuhan a Szu-24M.

madásokra optimalizált, változtatható szárnynyilazású repülőgép bombázófeladatot hajtott végre közvetlenül a török-szír határ mellett. Az orosz repülőgép a közreadott török radarfelvételek szerint két esetben is megsértette Törökország légterét, átrepülve a Szíriába nyúló, Hatay melletti alig néhány kilométeres török beszőgelést. Mindkét esetben alig 15–17 másodpercig volt az orosz gép rossz helyen, de ez elegendőnek bizonyult ahhoz, hogy a török légierő már korábban riasztott készülségi géppárja lelője a Szuhajt. A támadást két F-16C Falcon hajtotta végre; nem volt nehéz feladat a 6000 méter magasan repülő, már elavult, légi harcra alkalmatlan orosz repülőgép leküzdése. Az AIM-9X vagy

AIM-120 légi harc-rakéta becsapódása miatt nagy lánggal égő, majd lezuhanó repülőgép pilótája és fegyverkezelő operátora sikeresen katapultált. Az egyik hajózó életét veszítette, a kormányellenes türkmén erők végeztek vele már a levegőben, ereszkedés közben vagy lenn a földön. A másik hajózót az orosz kutató-mentő csapatok találták meg és szállították el. Ez sem ment veszteség nélkül: a mentésre érkező egyik Mi-8-as helikopter több találatot kapott, üzemanyagrendszerre megsérült, a fedélzeten egy orosz tengerészgyalogos katona életét veszítette. A kényszerleszállt helikoptert a türkmén kormányellenes erők egy TOW irányított páncéltörő rakétával megsemmisítették.

Hagyományos és digitális emlékek

HÁZ A PUSZTÁBAN

TEJES FELÚJÍTÁSON ESETT ÁT A KISKUNMAJSA-MARISPUSZTÁN ÁLLÓ, PONGRÁTZ GERGELYRŐL ELNEVEZETT '56-OS EMLÉKMÚZEUM. AZ ÉPÜLET ÉS KÖRNYEZETE RENOVÁLÁSA MELLETT A HM HADTÖRTÉNETI INTÉZET ÉS MÚZEUM (HM HIM) MUNKATÁRSAI KORSZERŰ, TEMATIKUS KIÁLLÍTÁST RENDEZTEK BE A NÉGY KIÁLLÍTÓTEREMBEN. AZ ÜNNEPÉLYES ÁTADÁSRA NOVEMBERBEN KERÜLT SOR.

Pongrátz Gergely egyike volt azoknak a forradalmároknak, akik 1956 októberében a Corvin közt védték Budapesten. Október 30-án a corvinisták őt választották meg főparancsnokuknak. A szovjet csapatok bevonulása és a forradalom leverése után családjával együtt elhagyta Magyarországot. Az Amerikai Egyesült Államokban telepedett le, de a rendszerváltás hírére hazaköltözött. Hátralévő életét az '56-os emlékek ápolásának szentelte. Így hozta létre a kiskunmajsa-marispusztai múzeumot, amely ma már az ő nevét viseli. A kiállítás mellett az ő nevéhez fűződik a múzeum melletti ifjúsági tábor működtetése, valamint az '56-os mártírok emlékének szentelt kápolna felépítése is. 2005-ben hunyt el Kiskunmajsán. Corvin közti felravatalozása

után az '56-os kápolnában helyezték végső nyugalomra.

A Pongrátz-féle eredeti múzeumot közadakozásból rendezték be 1999-ben. Ezen a tárlaton elsősorban még olyan dokumentumok, fotók, képzőművészeti alkotások, relikviák szerepeltek, amelyeket az egykori '56-os forradalmárok ajánlottak fel a gyűjtemény részére. A HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum egy évvel később ezt a kiállítást egészítette ki korabeli fegyverekkel, zászló- és fotómásolatokkal, de ekkor kerültek haditechnikai eszközök is az épület udvarára. Az idő azonban nem kímélte sem az épületet, sem a tárlatot. Ahogyan Kovács Vilmos ezredes, a HM HIM parancsnoka fogalmazott a novemberi avatáson: „A kiállítás lassan elfogyott.” Világossá vált, hogy a múzeum további üzemeltetésére és a kiállításnak ott hont adó épület renoválására külső forrásokat kell igénybe venni. 2013-ban az Emberi Erőforrások Minisztériuma – L. Simon László, akkori kulturális államtitkár előterjesztésére – 18 millió forintot különített el a Kiskunmajsa-Marispusztán álló épület felújítására; ezt az összeget a Nemzeti Kulturális Alap (NKA) további 26 millió forinttal egészítette ki. Ugyanebben az évben az NKA Közgyűjtemények Kollégiuma meghívásos pályázatot írt ki a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum számára az 1956-os forradalom és szabadságharc eseményeit méltó módon bemutató kiállítás megvalósítására.

A HM HIM-nek egy olyan új tárlatot kellett létrehoznia, amely egyszerre állít emléket Pongrátz Gergelynek, a Pongrátz család azon tagjainak, akik

részt vettek a fegyveres harcokban, a fegyvert fogó fiataloknak, a pesti srácoknak, és mutatja be a 1956-os forradalom eseményeit. A kiállítást látva elmondható, hogy Kovács ezredes és csapata teljes sikerrel oldotta meg feladatát, ötvözve a hagyományos kiállítások tematikáját a modern, rendhagyó ötletekkel. Az egyik teremben Pongrátz Gergely 1950-es évekbeli lakószobáját rendezték be, egy másikban a család történetét mutatják be, de itt kapott helyet egy érintőképernyős rendszer is, amelynek segítségével – digitális fotók, kronológiai táblázatok révén – az érdeklődők elmélyedhetnek az '56-os forradalom részleteiben. A harmadik terem klasszikus kiállítótérként funkcionál, korabeli plakátokkal, fényképekkel, dokumentumokkal, műtárgyakkal és térképekkel. A negyedik kiállítótér az 1956-os Budapestet mutatja be, egészen rendhagyó módon: a látogató az utcán, barikádok között találja magát, de beléphet egy fővárosi

lakásba is, ahonnan a felkelők az el-lenséges harckocsikat lötték. A felújítást és az új tárlat berendezését követő ünnepélyes átadón Vargha Tamás, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára beszédében a nemzeti összetartozás történelmi igényét hangsúlyozta.

– Hisszük, hogy ez a múzeum olyan szakrális térré nemesedik, ahol a forradalom hősei előtti tiszteletadás megerősíti és megújítja a nemzeti összetartozás érzését, mert az egységes nemzeti tudat létszükséglete minden olyan közösségnek, mely meg akar maradni a jövőben – mondta az államtitkár. A mondat már a múzeum konkrét terveire utal: a Miniszterelnökség és a Honvédelmi Minisztérium azt szeretné elérni, hogy a kiskunmajsai épületben a látogatók fogadása mellett rendhagyó történelemórákat is tartsanak a térség és az ország iskolásainak, akik a legautentikusabb környezetben beszélgethetnek és tanulhatnak 1956-ról.

Hogyan készítsünk dokumentumgyűjteményt?

SZELLEMI MUNÍCIÓ

A HM HADTÖRTÉNETI INTÉZET ÉS MÚZEUM MÁRVÁNYTERMÉBEN MUTATTÁK BE AZ INTÉZMÉNY ÉS A HM ZRÍNYI NONPROFIT KFT. „DOBOZKÖNYV” SOROZATÁNAK MÁSODIK DARABJÁT, A HADIKRÓNKA CÍMŰ DOKUMENTUMGYŪJTEMÉNYT. A KIADVÁNYT MÉLTATÓ HONVÉDELMI MINISZTER ÉS A POHÁRKÖSZÖNTŐT MONDÓ VEZÉRKARI FŐNÖK SZAVAIBÓL KIDERÜLT, MINDKETTEN HASZNOSNAK ÉS A HAZA FEGYVERES SZOLGÁLATÁT VÁLLALÓK RÉSZÉRE SZÜKSÉGESNEK IS TARTJÁK A MÚLT „ÉLŐ MÚZEUMKÉNT” TÖRTÉNŐ MEGISMERTETÉSÉT AZ OLVASÓKKAL.

Jó érzés látni az elkészült, fóliába csomagolt könyvet. Olyan, mint egy család éppen megszületett gyermeke, „aki” – a fogantatást követően – szintúgy kilenc hónap után vehető kézbe. De hogyan is telt el a mi esetünkben ez a kilenc hónap?

Az ötlet már tavaly megfogant, folytatni kell az első világháborús „dobozkönyvünket” a 70 évvel ezelőtt befejeződött második nagy világegés történetével. Ebben az időszakban a legfontosabb helyszín a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum parancsnokának irodája, ahol a nagy asztalon Sallai Gergő, a könyv szerkesztője végelethatatlan sorokban teríti elénk a korszak dokumentumait. Igazolványok, levelek, gyászjelentések, parancsok.

Eredetiben olvashatom Jány Gusztáv híres-hírhedt parancsát a Don-kanyarból, amely szerint a 2. magyar hadsereg elvesztette becsületét... Nem könnyű a választás, több mint ezer dokumentumból marad kilencvenöt. Ezekkel majd külön tasakba csomagolva találkozhat az olvasó.

A HM Zrínyi Nonprofit Kft.-nél az asztal már kisebb, rajta A3-as papírlap: 32 oldalpár helye megvonalmazva. Mi kerüljön ezekre, és milyen sorrendben? Egyetértünk abban, hogy nemcsak a hadi események, de az előzmények és a háttérben történtek is fontosak. Érvek és ellenérvek, lassan elkészül az anyagok megírásához szükséges témafelosztás.

A következő két hónapban az elektronikus postáé a főszerep. A múzeum szakemberei megírják az egyes fejezeteket, képeket válogatnak, majd mindezeket e-mailben elküldik. A képek dokumentumértéke vitathatatlan, de ha nem kerülhet be mindegyik, a fontossági sorrend dönt. Ez tipikusan a „melyik ujjamat harapjam meg? – mindegyik fáj” esete.

A tervező grafikus képernyőjén kialakul az első oldalpár. Kell a nemzetközi kronológia, azt is beszorítjuk. Az archív képek mellett gazdag a választék a tárgyafotókból is, egyenruháknek, kiegészítéseknek, fegyvereknek keresük a helyet.

A tervezéssel egy időben a szakemberek a papírminőségről döntenek. Hogyan reprodukáljunk egy igazolványt, vagy egy 73 évvel ezelőtt gépelt parancsot? Milyen volt a papírja a veszteségi kartonoknak? Mivel he-

lyettesítsük az egykor indigóval írt levél hátyavékony papírját?

A „várandósság” következő időszakában az írott szövegé a főszerep. Ol-

légtérirányító központjának falitáblái között esik szó hadjáratokról, fegyverekről és a magyar katonák kálváriájáról a Don partján. De nem csak a stúdióban dolgoznak a videósok, a gyakorlótéren is támadnak a szovjet harckocsik, védekeznek a korhű ruhába öltözött hagyományőrök.

Amikor lehullanak a levelek, elindulnak a nyomdagépek is. Külön készülnek a csatolt dokumentumok, a hímzett vadászpilóta-karjelzések, az egyenruhákat bemutató leporelló és a „doboz”. A légielő zenekara a korabeli katonaindulók újra hangszerelt változatait játssza fel a CD-re.

Végezetül több mint 100 ember munkája egy elegánsan becsomagolt könyvben jut el a bemutató napjára. Ahogy dr. Bozsonyi Károly ügyvezető a HM Zrínyi Nonprofit Kft. nevében megfogalmazta beszédé-

vasószerkesztők és lektorok munkája nyomán kerülnek helyükre a megfogalmazások, a katonai szervezetek pontos nevei.

A katonai filmstúdióban korabeli díszletek között készülnek az interjúk a szakértőkkel. Ledöntött lengyel határsorompó és az angliai csata

ben: mi nem egyenruhát vagy lőszert, hanem szellemi muníciót gyártunk. E sorok szerzője, a könyv kreatív szerkesztőjeként pedig bízik benne, hogy érdemes volt ismét bábáskodnunk egy új könyv megszületésénél, és ez a muníció sok olvasóban felkelti a vágyat a korszak még jobb megismerésére.

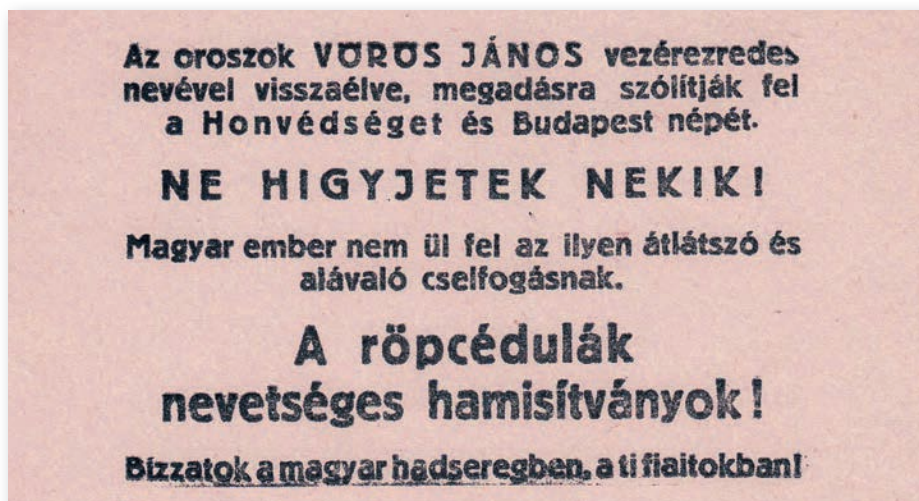
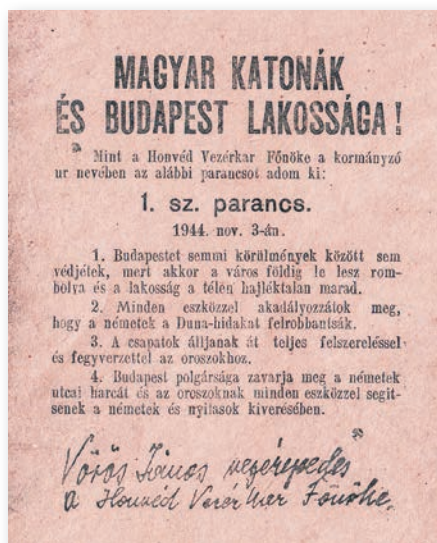

Hagyma, cukorjegy, kivételes állapot

HÁBORÚS KARÁCSONY

HA A BUDAPEST OSTROMÁRÓL KÉSZÜLT FOTÓKAT VAGY FILMBEJÁTSZÁSOKAT NÉZZÜK, LEGFEJEBB HALVÁNY KÉPET ALKOTHATUNK 1944 KARÁCSONYÁRÓL A KÖRÜLZÁRT VÁROSBAN. A HADIKRÓNKA NÉHÁNY REPRINT DOKUMENTUMÁT ELOLVASVA TALÁN JOBBAN MEGÉRTJÜK, HOGYAN ÉLHETTEK A FŐVÁROS LAKÓI AZ OSTROMGYŰRŰBEN.

Eldöntendő kérdés: Vörös János hazudik vagy nem?

Elismervény
 50. arax ötven kg. hagymáról,
 melyet Tóth Ferenc cukrász mesterától
 a Felútkaromraig 5. sz. ház lakói között
 való rétoroktára a mai napon hiány nél-
 küül átvettem.
 Budapest, 1945. február 11.
*Statisztikusok
 háztömbparancsnok
 s. n. ellenőr.*

Tóth Ferenc cukrász 50 kg hagymát ajándékoz a várbelieknek.

M. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter.
 Budapesti XIV. rádióvevőkészülék-átvevő bizottság.
 D-409 szám. Ing. n.: 19736
Átvételi elismervény
 Tolnai Pálnál
 Budapest, XIV. Munkás utca 58. sz. II. ajtó
 alatti lakos által a 217.300/1944. K. K. M. sz. rendelet alapján be-
 szolgáltatott rádióvevőkészülékről.
 A készülék típusa: Orion 055
 Gyártási szám: 13207 Csövek száma: 5+2
 Megjegyzés: műhelyben
 Beesérték: 200 - P
 Budapest, 1944. április 29. Jahanfalvi

Rádió híján Tolnai Pálnál valóban csendes volt a Csendes éj.

ПРИКАЗ № 2
 ВОЕННОГО КОМАНДАНТА Бугакалава
 (города, уезда, местечка, села, деревни)
 29-го января 1946 г.
 Доводится до всеобщего сведения всех граждан, учре-
 ждениями, торговыми и промышленными предприятиями о
 том, что Советское военное командование установило:
 1. Свободное хождение на территории Венгрии име-
 ют парад и венгерский пенг также пенг советского во-
 енного командования.
 Установлен следующий курс указанных выше валют:
 Одна военный пенг равен одному венгерскому пенгу.
 2. Денежные знаки обязательны к приему всеми граж-
 данами, учреждениями, торговыми и промышленными
 предприятиями с сохранением цен, существовавших к
 моменту вступления частей Красной Армии на территорию
 Венгрии.
 За отказ в приеме или за снижение курса при расче-
 тах или за повышение цен виновные будут привлекаться
 к ответственности по законам военного времени.
 Военный командант.
 Бугакалава
 (города, уезда, местечка, села, деревни)

2. számú PARANGS
 Budapesti XIV. KATONAI PARANGSNOKA
 város, község, járás
 1946. január 20. napján
 a polgárság, a háztömbök, kereskedelmi és ipari vállalatok tud-
 mássra hozza, hogy a Szovjet Katonai Parancsnokság rendelete értel-
 mében:
 1. Magyarország területén a magyar pénztől kívül szabad fer-
 galomra van a Szovjet Katonai Parancsnokság által kibocsátott pénz is.
 A fent említett pénzeknek árfolyama a következő:
 Egy hadipénz egyenlő egy magyar pengővel.
 2. Minden állampolgár, minden háztömb, ipari és kereskedelmi-
 vállalat köteles ezeket a pénzeket elfogadni, megtartva azokat az
 árakat, amelyek érvényben voltak akkor, amikor a Vörös Hadsereg csu-
 pát Magyarországra terelődés lépték.
 Aki ezeknek a pénzeknek az elfogadást megtagadja, vagy el
 számolósoknál azok árfolyamát csökkenti, vagy pedig árnyékosítást követ-
 el, hadtörvényszék elé kerül.
 Katonai Parancsnok:
 Budapesti XIV. város, község, járás.

A kétnyelvű igazolvány nélkül nem volt tanácsos az utcára menni.

B 617393
BUDAPESTI CUKORJEGY
 Érvényes: 1945. jan. 1—31-ig.
 A jegy tulajdonosának
 neve: *Mémeselli János*
 lakása: *P. Maglódi-lak 32*

A cukrot a kereskedő csak a cukorjegy tulaj-
 donosának vagy igazolt meghatalmazottjának
 szolgáltathatja ki. A jegy átruházása tilos.
 Elvesztett, ellopott vagy bármi módon megsem-
 misült cukorjegy helyett újat igényelni nem
 lehet. A jegy utazásáért, vagy ezzel elkövetett
 bármilyen visszaélésért törvényszabta büntetés jár.
 A jegyért a m. kir. Közlekedésügyi miniszter úr által
 mindenkor megállapított térítési díjat kell fizetni.

CUKOR 1 Érvényes január hónapra	CUKOR 1 Érvényes január hónapra
CUKOR 1 Érvényes január hónapra	CUKOR 1 Érvényes január hónapra

Ma már nehéz elképzelni, de annak idején csak cukor- vagy húsjegy-szelvényeket vágdalva lehetett vásárolni – már ha volt mit!

PARANGS
 Tekintettel arra, hogy az 1944. évi december hó 26-án kiadott mozgást
 korlátozó rendelkezéseim nem mentek át a köztudatra, az alábbi parancsot
 ezzel adom tudtul Budapest minden lakosának, hogy az abban foglalt rendelkez-
 ések közzétételére végrehoztát a német haderi hatalmi eszközeivel le-
 bősztetem.
**Azonnali hatállyal elren-
 delem a kivételes állapotot.**
 Ezzel kapcsolatban újabb megszorításokat lép-
 tetek életbe és elrendelem:
 1. hogy polgári személyek az ut-
 cikon és a tereken csak 9 és 17 óra
 között közeledhetnek.
 2. Válassz az a bizonyos megjelölésű út ment-
 lyben az a rendelkezés nem vonatkozik.
 3. Helyi lakosok megjelölésű út mentén
 csak akkor haladhatnak át.
 4. Azok a személyek, akik bizonyos körzetben vannak,
 vagy bizonyos helyeken megjelölésű út mentén halad-
 nak, közelednek az 1945. január 4-én délután
 10 óráig az illetékes területen rendezőbizottság
 beosztásaitól.
 5. Azok a polgári személyek, akik bizonyos körzetben
 vannak, vagy bizonyos helyeken megjelölésű út mentén
 haladnak, közelednek az 1945. január 4-én délután
 10 óráig az illetékes területen rendezőbizottság
 beosztásaitól.
 6. Azok a személyek, akik bizonyos körzetben vannak,
 vagy bizonyos helyeken megjelölésű út mentén halad-
 nak, közelednek az 1945. január 4-én délután
 10 óráig az illetékes területen rendezőbizottság
 beosztásaitól.
 7. Szesztilalom:
 Szesztilalom van, amelynek letétele az a helyszín:
 1. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 2. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 3. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 4. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 5. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 6. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 7. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 8. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 9. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 10. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 11. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 12. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 13. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 14. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 15. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 16. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 17. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 18. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 19. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 20. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 21. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 22. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 23. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 24. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 25. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 26. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 27. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 28. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 29. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 30. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 31. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 32. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 33. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 34. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 35. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 36. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 37. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 38. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 39. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 40. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 41. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 42. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 43. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 44. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 45. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 46. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 47. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 48. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 49. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 50. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 51. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 52. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 53. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 54. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 55. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 56. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 57. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 58. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 59. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 60. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 61. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 62. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 63. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 64. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 65. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 66. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 67. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 68. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 69. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 70. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 71. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 72. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 73. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 74. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 75. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 76. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 77. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 78. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 79. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 80. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 81. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 82. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 83. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 84. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 85. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 86. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 87. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 88. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 89. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 90. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 91. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 92. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 93. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 94. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 95. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 96. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 97. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 98. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 99. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 100. Budapesti XIV. város, község, járás, ahol az 1945. január 20-án kiadott parancsot végző
 Budapest, 1945. január 20.
 A m. kir. I. honvéd hadtest parancsnoka
 és vezénylő tábornok Budapestén.

Kivételes állapotban szesztilalom van! A legkomolyabb csapás az alkoholistákra a főbelövés ígérete. Ön dönt, józanság vagy halál?

ÖRÖKZÖLD KÉKEK

NAGYON ERŐS A ZENEKARBAN A KOHÉZIÓ. KÖNNYŰ KARMESTERNEK LENNI, MERT MINDENKI TUDJA, MI A DOLGA – MONDJA KATONA JÁNOS ALEZREDES, A MEGALAKULÁSÁNAK 30. ÉVFORDULÓJÁT IDÉN ÜNNEPLŐ MH LÉGIERŐ ZENEKAR VESZPRÉM KARMESTERE. A MAGYAR KATONAZENÉT, VALAMINT JAZZT ÉS EGYHÁZZENÉT JÁTSZÓ ZENEKART 1985-BEN ALAPÍTOTTÁK.

Katona János éppen Egerben, a felderítőknél szolgált, amikor a Honvédelmi Minisztérium illetékesei megfogalmazták: zenekart kell alapítani Veszprémben, még hozzá újszerű gondolkodásmóddal és repertoárral. A karmester civilben, dixieland zenekarral, sokszor lépett fel a különböző katonai alakulatoknál, érthető tehát, hogy rá esett a választás. Az együttes megalakulása Komáromi István vezérőrnagyhoz kötődik; ő járta ki, hogy egyáltalán legyen zenekari állománytábla. Addig Veszprémben egyáltalán nem is szolgált katonazenekar.

– Negyven sorkatonával indultunk, szerencsére én magam választhattam ki őket. Így azután az akkori Liszt

Katona János alezredes

Ferenc Zeneművészeti Főiskola jazztanszaka hallgatóinak nyolcvan százaléka itt töltötte a sorkatonai szolgálatát. Mi az első perctől kezdve big band zenét játszottunk, persze a kezdeti időkben az angol és más idegen nyelvű címeket értelemszerűen nem használhattuk. Így lett mondjuk a „Quando, quando” című slágerből „Miért, miért?” Még a rendszerváltás előtt volt például közös koncertünk a Benkó Dixiland Banddel. Majd aztán hétfőn bementünk a laktanyába, és mondjuk

valamilyen protokolláris eseményen eljátszhattuk az Internacionálét. Furcsa az is, hogy az elmúlt harminc év

alatt a Rákóczi-induló mellett egyedül a „Föl, föl vitézek a csatára...” kezdetű indulót nem bántotta soha senki. Bármikor felcsendülhetett – emlékszik vissza a karmester a kezdetekre, amikor az együttest még Veszprémi Helyőrségi Zenekarnak hívták.

1990-ben azután átkerültek a második repülő- és légvédelmi hadtest állományaiba, és inentől kezdve Kátona János és csapata számára újabb irányokba, a magyar katonakultúra és az egyházzene felé is kinyílt az út. Felkutatták a korábban jó ideig nem hallott dalokat, és eredeti hangszerelésben kezdték játszani például az Erdély indulót és a Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarországot is. Közben pedig egészen hihetetlen felkéréseket is kaptak.

– A rendszerváltás környékén az akkori amerikai nagykövet megkérdezte: nem játszanánk-e a Glenn Miller

Számtalan más kiadvány mellett a zenekar nem olyan régen 130 egyházi énekből álló dupla DVD-t jelentetett meg. A felvételeket többek között a veszprémi Szent Mihály Bazilikában, a tihanyi apátságban, a jáki templomban és a pannonhalmi Bencés Főapátságban vették fel. Ezzel kapcsolatban érdekesség, hogy noha a Magyar Királyi Honvédségnek szerves részét képezte az egyházi kultúra, abból a korból, hanglemezen, csak öt katolikus éneket örökítettek meg az utókornak.

Air Force Big Banddel közös koncerten. Rögtön körülnéztem, hogy merre is van a kandi kamera, mert azt hittem viccel. Aztán amikor megérkeztünk a Mátyás-templomba, láttuk, hogy komolyan beszélt. Mondanom sem kell, hogy világszínvonalon játszottak – meséli a karmester.

A nem mindennapi közös koncert újabb profillal gazdagította az együttes tevékenységét, mert ezt követően az amerikai függetlenség napján már nem külföldről hoztak zenekart a követségre, hanem rendre a veszprémieket hívták meg. Miként aztán a délszláv válság idején is ők jártak ki a háborús övezetbe parancsnokváltásokon és medálparádékon játszani.

– 1996-ban Taszáron ismerkedtem meg dr. Isaszegi János ezredessel – jelenleg nyugállományú vezérőrnagyként a Zrínyi Kiadó megbízott vezetője –, aki akkor amerikai és magyar csapatok között koordinációs szerepet töltött be. Ő vetette fel azt,

hogy mi lenne, ha végigjárnánk a Bosznia-Hercegovinában állomásozó amerikai csapatokat? A turné erős túlzással 2002-ig tartott – idézi fel az eseményeket az alezredes, aki saját bevallása szerint először meglepődött azon, hogy az amerikai csapatoknál

a rendezvények rendszerint a tábori lelkes áldásával kezdődtek. Ekkor jött az ötlet, hogy a zenekar itthon is játsszon egy-egy állománygyűlés előtt egyházi zenét, vallásos énekeket.

Noha a haderő valamennyi katonazenekara törekszik arra, hogy minél változatosabb, színesebb módon tárja tudását a közönség elé, kétségtelen, hogy az MH Légierő Zenekar Veszprém az elsők között jelent meg a szent templomi térben. Katona János alezredes szerint – aki egyben a Keresztény Katonák Szövetségének elnöke is –

Az MH Légierő Zenekar Veszprém 2006-ban megkapta Veszprém város Pro Urbe-díját, 2007-től pedig Veszprém Megye Érdemrendjének tulajdonosa. 2010-ben a zenekar a Prima Primissima, illetve a Pro Meridis díjakat is kiérdemelte.

1988-ban volt példa először az egyház és a katonazene ilyen jellegű összekapcsolódására. Az akkori veszprémi püspök, dr. Szendi József kérésére egy körmeneten játszott a zenekar egyházi rendezvényen.

– 1994-ben aztán megalakult a Honvédelmi Minisztérium Tábori Lelkészi Szolgálat; akkor még inkább előtérbe került a zene, ami mindig meghatározza egy gyülekezet hangulatát. A hallgatóság megérezheti Isten közelségét, de ha valaki nem vallásos,

Mint ahogyan cikkünkben is kiderül, a megalapítása óta eltelt harminc év alatt az MH Légierő Zenekar Veszprém gyakran megfordult külföldön. Az ilyen utazások a nagy közönségsikerek mellett néha nem várt történetekkel is gazdagították a legendáriumot. Egy ízben, amikor a zenekar Algériába utazott, a gép véletlenül az arab tolmács nélkül indult el. Visszafordulni persze már nem lehetett... Megérkezéskor Katona János alezredes lesétált a gép mellé, hogy fogadja a küldöttséget. A vendéglátók azonban szinte félrelökve őt, felmentek a gép fedélzetére, és vezényelni kezdtek, így jelezve a tolmács nélkül utazó zenészeknek, hogy a karmestert keresik. Később kiderült, hogy a rámpa mellett álldogáló alezredest repülőgép-szerelőnek nézték...

ezek a dallamok akkor is elmélyülésre, gondolkodásra készíthetnek – véli a karmester.

A nemzeti zenekultúra ápolása mellett tehát egyre inkább felerősödött ez a vonal, olyannyira, hogy manapság a zenekar kirendeléseinek több mint a fele már egyházi rendezvényhez kapcsolódik. Persze vallásos énekeket játszani fúvós zenekarral... ez szakmailag nagyon vékony jég. Gondoljunk csak bele abba, hogy az eredendően harsány, a ritmus meghatározta fúvószenével – és eleve általában a klasszikus katonazenével – szemben a templomban csendesebb, finom, lágy hangzásra van szükség.

Ha már klasszikus katonazene: a zenekar repertoárjának harmadik nagy szeletét képező fegyvernemi dalokkal, katonadalokkal, indulókkal és hazafias dalokkal kapcsolatosan az alezredes elmondta: huszonöt esztendeje folyamatosan kutatja ezeket. Szintén az 1990-es évek külföldi tur-

neíról hozott tapasztalat, hogy ott a különféle protokoll-rendezvények a nemzeti himnusszal kezdődnek és az adott fegyvernem dalával érnek véget. Katona János alezredes nem győzi hangsúlyozni, mennyire fontosnak tartja, hogy egy katonazenekar igazi katonakultúrát képviseljen.

Beszélgetésünk végén, a következő harminc évre vonatkozólag a karmester megjegyzi: ő nagyon szeretné, ha ismét lennének olyan nagy, karácsony környéki koncertek, amelyeket egykor a katonazenekarok, híres civil művészek közreműködésével, az ünnepeket a határainkon túli szolgálatban töltő katonáknak adtak. De hát, ahogy mondani szokás, ez bizony még a jövő zenéje...

Pusztításra teremtve (3.)

Az egyetlen bevetés során három brit cirkálót elsüllyesztő U-9 sikere jelezte: a tengeralattjárók jelentette veszélyt komolyan kell venni.

TENGERI RAGADOZÓK

BÁR A HÁBORÚZÓ FELEK ELEINTE A FELDERÍTÉSBEN, A PARTVÉDELEMBEN ÉS AZ ELLENSÉGES HADIHAJÓK ELLENI HARCBAN SZÁNTAK SZEREPET A TENGERALATTJÁRÓKNAK, NÉMETORSZÁG EGYRE GYAKRABBAN ALKALMAZTA AZOKAT KERESKEDELMİ EGYSÉGEKKEL SZEMBEN. A HADVISELÉSNEK EZZEL A MÓDJÁVAL UGYANAKKOR 1915-BEN NEM SIKERÜLT MEGRENDÍTENI NAGY-BRITANNIÁT, ELLENBEN AZ AKCIÓK KIVÍVTÁK A SEMLEGES NEMZETEK, MINDENEKELŐTT AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK ROSSZALLÁSÁT.

Az első világháború kezdetén az angol flotta blokád alá vette a német partokat. Ennek célja kettős volt: egyrészt Németországot így megfoszthatták a tengeren érkező szállítmányoktól, másrészt megakadályozhatták, hogy a császári haderő segítséget küldhessen a gyarmatokon állomásozó katonáinak, illetve a távoli vizeken tartózkodó hadihajóinak. Mivel a német flotta ereje túlságosan kockázatosá tette volna azt, hogy az ellenséges partokhoz közel alakítsák ki a blokádot, így az a La Manche-on, illetve az Északi-tengeren, Norvégia déli és Skócia északi része között épült ki – lényegében már 1914. augusztus 11-re. Eközben a német hadihajók gyakorlatilag tétlenül várakoztak. A császári hadvezetés ugyanis rövid háborúra számított (akárcsak az antanterők szinte összes stratégiája), így bármiféle, az angol partok vagy a

Német búvárnaszádok a kieli kikötőben.

1914. szeptember 22. a brit flotta fekete napjaként vonult be a történelembe: egyetlen német tengeralattjáró három hadihajójukat küldte hullámsírba.

blokád elleni akció csak értelmetlen kockázatvállalásnak tűnt. Ugyanebből a megfontolásból nem zavarták a brit expedíciós erők kontinensre történő áthajózását sem. Mindebből adódóan a háború első napjaiban sem a La Manche-on, sem az Északi-tengeren nem került sor hadihajók összecsapására. Hasonlóan csendes volt a Földközi-tenger is, ahol az angol és a francia egységek az Otrantói-szorosnál zárták el az Adriai-tenger kijáratát, így valósítva meg az osztrák–magyar kikötők blokádját.

A zárlattal Anglia ellehetetlenítette Németország tengeri kereskedelmi hajózását, mindazonáltal a semleges államok továbbra is vittek oda árukat.

E szállítmányok hatékonyabb ellenőrzése érdekében az angolok 1914. november 2-án az Északi-tenger egészét hadizónának nyilvánították, s teljesen lezárták azt a semleges államok kereskedelmi egységei előtt. A Hollandiába és a skandináv országokba tartó hajók csak a La Manche-on át közlekedhettek, ami lehetővé tette a rakományok alapos átvizsgálását, regisztrálását. Ezzel Németország a semleges államokon keresztül érkező szállítmányok nagy részétől is elesett, hiszen az angolok azonnal lefoglalták azt az árut, amiről feltételezhető volt, hogy meghaladja az érintett nemzetek – Hollandia, Dánia, Norvégia, Svédország – szükségletét.

MEGBÉNÍTANI ANGLIÁT

Németország számára a blokád a háború elhúzódásával mind súlyosabb problémát okozott, ezért Hugo von Pohl admirális, a flotta vezérkari főnöke november 7-én azzal kereste meg Theobald von Bethmann-Hollweg kancellárt, hogy az angol intézkedésre válaszként nyilvánítsák hadizónának a szigetország körüli vizeket, s az ott áthaladó hajókat (beleértve a semleges államok kereskedelmi egységeit is) búvárnaszádokkal minden figyelmeztetés nélkül süllyesszék el. Az admirális tehát az angol partok körüli korlátlan tengeralattjáró-háborúra tett javaslatot. A Nagy-Britanniába irányuló kereskedelmi hajózás elleni hatékony akcióval az ország gazdaságát ugyanis valóban nehéz helyzetbe lehetett volna hozni.

A tengeralattjáró viszonylag új fegyver volt. Első harci alkalmazására az amerikai függetlenségi háborúban (1775–1783) került sor, amikor 1776-ban New York kikötőjében próbáltak meg segítségével felrobbantani egy angol hadihajót – sikertelenül. Eredményesebben szerepelt az amerikai polgárháborúban (1861–1865), miután 1864. február 17-én a konföderációs (déli) erők tengeralattjárója Charleston kikötőjében megsemmisítette az unionisták (északiak) USS HOUSATONIC nevű egységét; igaz, a süllyedő korvett a vesztét okozó búvárhajót is magával ragadta a hullámsírba. A következő mérföldkö 1888. szeptember 24-én jött el: a francia haditengerészet ekkor állította hadrendbe a GYMNOTE nevet kapott villanymotoros tengeralattjárót.

Az 1900-as évek elején csúcsra járatott flottaépítési versenyben a búvárhajók háttérbe szorultak. A legtöbb tengeri hatalom persze épített ilyen eszközt, amelynek akkoriban – sőt, még az első világháború kitörésekor is – a felderítésben, a partvédelemben és az ellenséges hadihajók elleni harcban szántak szerepet. Ugyanakkor még mindig gondot jelentett a megbízható meghajtás hiánya, amire végül a német Rudolf Diesel 1910 körül megalkotott találmánya, a dízelmotor jelentett megoldást. Ez egy csapásra előnyhöz juttatta a németeket, mert bár Anglia, Franciaország, Olaszország és az

Ünneplő tömeg fogadta a sikeres bevetésről visszatérő U-9-est.

Az utasítás értelmében a tengeralattjárók kapitányainak mindig időt kellett volna engedniük arra, hogy az elsüllyesztendő hajó legénysége és utasai csónakba szálljanak.

Osztrák–Magyar Monarchia is készített hasonló elven működő erőforrásokot, de azok kiforrottsága meg sem közelítette Diesel konstrukcióját. Egyébként az 1906–1913 között hadrendbe állított 18 tengeralattjárójukba a németek is még nehézolajjal működő motorokat építettek, elsőként az U–19 jelzésű egység kapott dízelüzemű meghajtást.

HÁRMAT EGY CSAPÁSRA

Az első világháború kitérésekor Németország 28 tengeralattjáróval rendelkezett, míg Anglia hatvannyolccal. Utóbbiak közül azonban csak hetet hajtott dízelmotor, szemben azzal a

Az U–29 végzete, a DREADNOUGHT csatahajó.

tízzel, amit a nagy ellenfél tudhatott a soraiban, ráadásul azok lényegesen korszerűbbek is voltak. A harcok első hónapjaiban a távoli vizeken tartózkodó német hadihajók egymás után veszték oda, a flotta többi része pedig a hazai kikötőkben horgonyozott tétlenül. Ezzel szemben a tengeralattjárók szép sikereket értek el. 1914. szeptember 5-én az U–21 a May-sziget közelében elsüllyesztette a HMS PATHFINDER könnyűcirkálót, majd 22-én a régi, még petróleummotorral hajtott U–9 egyetlen bevetés során a brit flotta három páncélos cirkálóját (HMS ABOUKIR, HMS CRESSY, HMS HOGUE) küldte hullámsírba a holland partok előtt; a hajókon szolgáló összesen 2265 tengerész közül 1428 halt meg. A tengeralattjáró parancsnoka, Otto Weddigen főhadnagy megkapta a Pour le Mérite kitüntetést, egyben előléptették korvettkapitányvá, míg a legénység minden tagja I. vagy II. osztályú Vaskeresztet vehetett át. Weddigen szerencséje azonban nem tartott ki a háború végéig: 1915. március 18-án új hajóját, az U–29-et a HMS DREADNOUGHT csatahajó Pentland Firth közelében, az Északi-tengeren legázolta; a támadást a legénység egyetlen tagja sem élte túl.

Német tengeralattjáró 1914. október 20-án torpedózott meg először kereskedelmi hajót. Az U–17 áldozata az angol GLITRA volt, amelyet a norvég partok közelében küldött a tenger fenekére. Ugyanebben a hónapban

egy újabb bravúr irányította a német katonai vezetés figyelmét a bűvárnaszádokra: két egység zavartalanul körbehajózta a brit szigetet. 1914 novemberében ilyen előzmények után került sor Pohl admirális javaslatára, amittől azonban sem a kancellár, sem pedig Gottlieb von Jagow külügyminiszter nem volt elragadtatva. Azzal érveltek, hogy a korlátlan tengeralattjáróháború Németország ellen fordítja a semleges nemzeteket, mindenekelőtt az Egyesült Államokat, s ez akkora veszteséget okoz Berlinnek, amelyet bizonyosan nem ellensúlyoz a bűvárhajók tevékenysége. Végül azonban a javaslat támogatói kerekedtek felül, s miután a kancellár sem emelt ellene kifogást, 1915. február 4-én megszületett a császári jóváhagyás.

Ezen a napon Pohl admirális hadizónának nyilvánította a Nagy-Britannia és Írország körüli vizeket, továbbá a teljes La Manche-ot, ahol 1915. február 18-tól minden kereskedelmi hajót megtámadnak – beleértve a semleges országokét is. Az utóbbiak heves tiltakozása ellenére a németek kitartottak a tengeralattjárók bevetése mellett, némi változtatással. Az utasítások értelmében a bűvárnaszádok kapitányai nem támadhattak meg amerikai és olasz kereskedelmi egységeket, egy-egy hajó elsüllyesztése előtt pedig a személyzetnek lehetőséget kellett biztosítaniuk a csónakba szállásra.

A bűvárhajóharc megkezdődött a Földközi-tengeren is; az ottani hajó-

A GULFLIGHT volt az első amerikai kereskedelmi egység, melyet megtorpedózott egy német búvárhajó.

zási útvonalakat az adriai támaszpontokról indulva az Otrantói-szoroson keresztül közelítették meg az osztrák-magyar és a német tengeralattjárók, melyek elsődleges feladata a Szuezi-csatornán át Franciaországba vagy Nagy-Britanniába tartó úszó egységek elsüllyesztése volt.

FIGYELMEZTETÉS NÉLKÜL

A tengeralattjárók kapitányai általában az utasításoknak megfelelően jártak el: hirtelen felemelkedve megállásra szólították fel a kereskedelmi egységet, és miután időt engedtek a legénységnek arra, hogy csónakba szálljon, ágyútűzzel vagy dinamittal elsüllyesztették a hajót – így spóroltak a torpedóval. Gyakran azonban figyelmeztetés nélkül támadtak. Az első ilyen esetre már igen hamar, 1915. február 19-én sor került, amikor a BELRIDGE norvég szállítóhajót próbálta meg a tenger fenekére küldeni egy német tengeralattjáró, május elsején pedig az amerikai GULFLIGHT volt a célpont. Bár mindkét hajó megmenekült, az orvtámadások nagy felháborodást váltottak ki, s kiélezték Németország viszonyát a semleges nemzetekkel. Ennek javítása érdekében a kancellár május 6-án javasolta, hogy a háborúból kimaradó államok hajói elleni akciókkal hagyjanak fel a búvárnaszádok. Másnap azonban megtörtént a katasztrófa: a német

U-20 tengeralattjáró Írország délnyugati partjainál figyelmeztetés nélkül megtorpedózta a LUSITANIA angol óceánjárót; a hajóval együtt 1201 ember veszett a hullámsírba, köztük 128 amerikai állampolgár.

A történetek után rendkívül feszültté vált a viszony Németország és az Egyesült Államok között, amit aztán csak tovább fokozott egy újabb angol utasszállító, az ARABIC elsüllyesztése; az U-24 tengeralattjáró augusztus 19-i akciójának – amelyre ugyancsak Írországtól délnyugatra került sor – szintén voltak amerikai áldozatai. Az USA hadba lépésének megakadályozása érdekében a német kormány szeptember közepén úgy rendelkezett, hogy a búvárnaszádok kizárólag az utasok biztonságba helyezése után semmisíthetnek meg ellenséges személyszállító hajót. A haditengerészeti

vezetés azonban ilyen feltétel mellett nem látta értelmét a februárban kezdett harc folytatásának, amely így a Nagy-Britannia és Írország körüli vizeken, továbbá La Manche-on lényegében leállt, s a Földközi-tengerre korlátozódott.

Mérleget vonva, a német tengeralattjárók akciói 1915-ben nem okoztak krízist Nagy-Britannia számára. Bár már nem olyan zavartalanul, mint az előző évben, de a tengerentúli területekről folyamatosan érkeztek a szállítmányok. Az újonnan épített kereskedelmi hajók száma többé-kevésbé kiegyenlítette a veszteségeket, ráadásul a búvárnaszádok elleni védekezés is egyre javult. Mindezekon túl, a londoni kormányzat előnyt is húzott a helyzetből: együttműködése szorosabbá vált az Egyesült Államokkal, amelynek közvéleménye és politikai vezetése körében akkora felháborodást váltott ki a német harcmodor, hogy a blokádnál szigorításánál már nem kellett tartani az amerikai tiltakozástól. A Németországgal szomszédos semleges nemzetek tengeri kereskedelmével szemben 1915 februárját követően életbe léptetett komoly ellenőrzések nyomán egyébként ez a zárlat szinte teljessé vált. De ami a legfontosabb: az angolok biztosították a maguk számára az amerikai árukat, egyúttal teljesen megfosztották azoktól legfőbb ellenségüket. Ilyen körülmények között Németország számára nagyon is meggondolandó volt, mi az előnyösebb: a kereskedelmi hajók elleni búvárhajóharcot változatlanul folytatva kiprovokálni az Egyesült Államok hadba lépését, vagy korlátozni a tengeralattjárók alkalmazását.

A LUSITANIA 1915. május 7-én süllyedt el.

AMIT LÁTNOT KELL!

A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ BEFEJEZÉSÉNEK 70. ÉVFORDULÓJÁHOZ KAPCSOLÓDÓ SZOROZATUNKBAN – A KONFLIKTUST MEGŐRÖKÍTŐ TÖBB MINT EZER MOZI-, ILLETVE TÉVÉFILM KÖZÜL – 70 OLYAN ALKOTÁST AJÁNLUNK OLVASÓINK FIGYELMÉBE, AMIT LÁTNI KELL, HOGY TELJES LEGYEN AZ EMLÉKEZÉS...

Háború és humor

Fel a fejfel

Fekete-fehér, magyar vígjáték, 95 perc, 1954
Rendezte: Keleti Márton
Főszereplők: Latabár Kálmán, Benkő Gyula, Ferrari Violetta, Básti Lajos

1945 tavaszán járunk, a második világháborúnak már csaknem vége, de az országban még dúlnak a harcok. Peti bohóc és Aida, az elefánt a Jackson cirkusz holtfáradt társulatával a német határ felé poroszkál. A határmenti kisvárosban tartott sikeres előadás után – amelynek csúcspontjaként Aida megborotválja Petit – a bohócnak meggyűlik a baja a nyilasokkal, mivel azok két kis védencének a bőrére pályáznak. Mulatságos

kalandok sora után főhősünket végül csak utoléri a végzet: falhoz állítják, mint katonaszökevényt. Az utolsó kívánság azonban őt is megilleti, a kérése pedig az, hogy hadd adja elő végre valahára élete nagy mutatványát...

Fehérnemű hadművelet (Operation Petticoat)

Színes, magyarul beszélő, amerikai háborús vígjáték, 124 perc, 1959
Rendezte: Blake Edwards
Főszereplők: Cary Grant, Tony Curtis, Robert F. Simon, Dina Merrill

Az Oscar-díjra is jelölt forgatókönyv visszaemlékezés formájában idézi fel a Csendes-óceánon szolgáló amerikai tengeralattjáró, a USS SEA TIGER kalandjait a második világháború kezdeti időszakában. A bűvárnaszád kapitánya és hadtáptisztje mindent meg-

tesz, hogy hajójuk a szárazdokkból mielőbb visszakerüljön a hadszíntérre, és tengeri csatákban vegyen részt. Megjelenik azonban a hajón egy csapat gyönyörű ápolónő, akik új életet hoznak a (más festék híján) rózsaszínűre mázolt tengeralattjáró szűk falai közé. A hirtelen haragú kapitány és az agyafúrt beosztott (Cary Grant és Tony Curtis) feledhetetlen párosa igazi klaszszikussá tette ezt a háborús komédiát...

Habár most záruló sorozatunkban a második világháború befejezését követő 70 esztendő filmes visszaemlékezéseit ajánlottuk olvasóink figyelmébe, propagandacélú, mozgósító jellegű vagy éppen az ellenséget kifigurázó alkotások természetesen már korábban, a háború idején is készültek. Közismert például, hogy a filmtörténelem legnagyobb komikusának, Charlie Chaplinnek az első hangosfilmjét – az 1940 őszen bemutatott A diktátor című alkotását – is egy második világháborús téma, illetve figura ihlette. A film és az alakítás pedig olyan jól sikerült, hogy a legenda szerint a főszereplőben önmagára ismerő Hitler hirtelen felindulásból még Chaplin fizikai megsemmisítésére is utasítást adott.

A háború befejezésével a humor, az ironia propagandafunkciója is megszűnt, s a műfaj ezt követően inkább az emlékezés, a tragédiák és a borzalmak feldolgozásának szolgálatába szegődött. Ebből a szolgálatból pedig az elmúlt hetven évben a könnyűműfaj szinte valamennyi jeles képviselője kivette részét, hiszen a háborús vígjátékok főszereplői között Latabár Kálmántól Louis de Funesig a legnagyobb komikusokat, Tony Curtistól Jean-Paul Belmondóig a legvidámabb akcióhős világsztárokat egyaránt ott találjuk, s természetesen nem maradhatott ki ebből a sorból a legnevezebb mai filmes vígjátékíró, rendező, producer és színész, Mel Brooks sem...

Egy kis kiruccanás (La grande vadrouille)

Színes, magyarul beszélő,
francia–angol vígjáték,
119 perc, 1966

Rendezte: Gerard Oury
Főszereplők: Andre
Bourvil, Louis de Funes,
Claudio Brook, Andréa
Parisy

A második világháború vége felé közeledve a német légharcosok lelő egy angol nehézbombázót Párizs felett. A legénységnek sikerül kimenekülnie a gépből, ezért a megszállt városban valamennyi ellenséges erő az angolokat keresi. Egyikük a német főhadiszállás épületén landol egy festőállványon, bajtársának az állatkertben sikerül földet érnie, a harmadik ejtőernyőt pedig az Operaház tetejére sodorja a szerencséje. A németek elől bujkáló briteket végül két, kissé kelekótya

francia (egy festő és egy operaházi karmester) veszi pártfogásába. Angol barátai kijuttatása a városból a szabad zónába azonban nem is olyan egyszerű feladat...

Ászok ásza (L'As des as)

Színes, magyarul beszélő,
amerikai–francia–
NSZK-beli kalandfilm,
100 perc, 1982

Rendezte: Gerard Oury
Főszereplők: Jean-Paul
Belmondo, Marie-France
Pisier, Günter Meisner,
Rachid Ferrache

A film az első világháború idején egy francia és egy német pilóta légi harcának képeivel kezdődik, amelynek során mindketten lezuhannak, ám a földön barátságot kötnek egymással. Húsz évvel később Jo Cavalier, az egykori pilóta Franciaország ökölvívó csapatának edzőjeként utazik a náci Németországba, a berlini olimpiára. A vonaton találkozik egy zsidó kisfiúval, akinek nagyszüleit üldözi a Gestapo, éppen ezért elhatározza, hogy segít a családon. Berlinben véletlenül újra összefut egykori ellenfelével, aki bár magas rangú német tiszt, mégis segít francia barátjának a kimenekítésben.

Számos kalandon mennek keresztül, míg végül pilótához illő módon, egy repülőgéppel sikerül kerekedniük.

Lenni vagy nem lenni (To Be Or Not To Be)

Színes, magyarul beszélő,
amerikai vígjáték,
108 perc, 1983

Rendezte: Alan Johnson
Főszereplők: Mel Brooks,
Christopher Lloyd, Anne
Bancroft, Tim Matheson

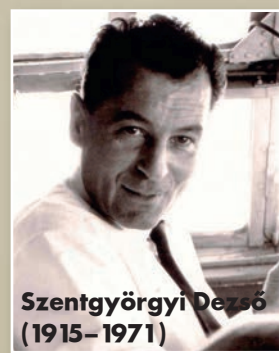

1939-ben, Varsóban Frederick Bronski színész és direktor töretlen optimizmussal próbál a hivatásából megélni. Többnyire Shakespeare-drámák nagyjeleneteit adja elő, ám valahányszor Hamlet nagymonológjához ér, a nézőteret azonnal elhagyja egy jóvágású repülőtiszt, hogy Bronski feleségéhez siessen, és ez bizony bonyodalmakat okoz. Az igazi gon-

dok azonban akkor kezdődnek, amikor a németek megszállják Lengyelországot, s a bezárt színház művészei belekeverednek az ellenállókra vadászó németek kelepcejébe. Az időközben Angliába emigrált fiatal tiszt titkos küldetéssel tér vissza a társulathoz, s közösen próbálják megakadályozni az ellenálló csoport szétzúzását, egyben megszervezni a menekülést.

Filmbe illő történet

Szentgyörgyi Dezső
(1915–1971)

HÁROM GENERÁCIÓ

SZÁZ ÉVEL EZELEŐTT SZÜLETETT VITÉZ SZENTGYÖRGYI DEZSŐ, A KECSKEMÉTI LÉGIBÁZIS NÉVADÓJA, AKI 29 IGAZOLT LÉGI GYŐZELMÉVEL A LEGEREDMÉNYESEBB MAGYAR VADÁSZPILÓTA, ÉS MIND A SZOVJET, MIND AZ ANGOLSZÁSZ ÁSZOK MÉLTÓ ELLENFÉLKÉNT TEKINTETTEK RÁ. FIA ÉS UNOKÁJA NEMCSAK NEVÉT VISELI, DE ŐK IS MINDKETTEN PILÓTÁK LETTEK, ÉS EGY HIHETETLEN ÉLETÚTRÓL MESÉLTEK MAGAZINUNKNAK.

Íjabb Szentgyörgyi Dezső egy műanyag tokban őrzött, megvörösödött érmét tart a kezében; egyet a rengeteg relikvia közül, amelyeket féltve őriz az otthonában található számos vitrin egyikében. „Ezt a kétforintost a zsebemben találták. A tengervíztől lett ilyen.”

Megilletődve nézzük a kis pénzdarabot: az egyik utolsó emlék ez egy igazi legenda életéből, egy olyan pályafutás mementója, amely minden túlzás nélkül nagyszabású hollywoodi filmpozsba kívánczogna. Persze megítélés kérdése, hogy milyen kicsengésű mozit lehetne forgatni minden idők legeredményesebb magyar vadászpilótájára, vitéz Szentgyörgyi Dezső soráról. „Igazság szerint az előző rendszerben is érezték, hogy az egész élete egy görög tragédia volt, és már akkor

Szentgyörgyi zászlós nemcsak profizmusával, de természetével is kiemelkedett a vadászpilóták közül.

is felmerült a film ötlete” – válaszolja felvetésünkre a néhai ás fia. „Elő is hozakodtak neki az ötlettel, csak éppen azt találták ki, hogy a végén álljon át a szovjetekhez...”

A kétforintos 1971. augusztus 28-án, Koppenhágánál került a tengerbe,

amikor a volt vadászpilóta már a Malév repülőgép-vezetőjeként, egy végzetes baleset következtében – az általa vezetett II-18-as további huszonkilenc utasával együtt – életét veszítette. „Belerepültek egy mikrocellába leszállás közben” – mondja íjabb

Szentgyörgyi Dezső. „A mögöttük repülő Boeing 707-es is jó hatszáz métert süllyedt, mire sikerült stabilizálni, de nekik még volt magasságuk. Apáméknak nem volt, bár felismerte a helyzetet, és megindították az átstartolási eljárást. Tényleg csak métereken múlt, de aztán a gép valamelyik része elkapta a vizet. Mindössze hárman maradtak életben, ők is csak úgy, hogy az utasok egyike – egy NDK-beli úszó – a hajánál fogva megragadta a két mellette ülőt, és felúsztak a felszínre.”

ELHALLGATOTT HŐSTETTEK

A legnagyobb magyar ász tehát sosem élvezhette a jól megérdemelt, nyugodt időskort, pedig élete minden volt, csak könnyű nem. Huszonkilenc hitelesített légi győzelme olyannyira önmagáért beszélt, hogy 1950-ben évekre börtönbe zárta a Rákosi-rezsim. Pedig közvetlenül a háború után még a magyar–szovjet légitársasághoz, a Maszovlethez is felvették. „Amikor jelentkezett, és bemutatkozott, a helyi magyar párttitkár természetesen azonnal el akarta hajtani, az ordítózás zajára azonban előkerült a szovjet igazgató” – idézi fel fia. „Mikor a magyar kolléga elmesélte neki, hogy ennek a fasiszta brigantinak van képe jelentkezni ide, megkérdezte: és hány légi győzelmet aratott ez a fasiszta briganti? Miután

apám válaszolt, csak annyit mondott: a háborúnak vége, és aki ennyi sztálini sólymot tudott lelőni, az bizonyosan nagyon jó pilóta. Fel van véve.”

Szentgyörgyi Dezsőt később az ÁVH pribékjei sem tudták megtörni. „Az első pofon után leütötte a vallatót, mire persze agyba-főbe verték, de később azt mondta: minden pofont vissza kell adni, és ma sem tenne másképp. Harmincegy napon át kínozták, de nem volt hajlandó azt vallani, hogy

kémkedett. Amikor viszont az egyik nap meghallotta a szomszéd szobából anyám sírását, így szólt: adják oda a papírokat, mindent aláír.” Hatévnyi fogság következett, amelynek egy részét a család kitelepítve, hihetetlen nélkülözésben töltötte. „Ebből az időszakból származik róla a legkorábbi emlékem is: 1953-ban nagyanyámmal meglátogathattuk Vácra. Előtte olyan híreket kaptunk, hogy kivégezték. Tisztán emlékszem: a rácsok mögött ott állt egy valószínűtlenül soványra fogyott, ám sugárzóan boldog tekintetű ember. Annyi mindent akart elmondani abban a néhány percben, hogy öt éves fejjel semmit sem értettem belőle. Aztán 1956 elején, amikor már Budapesten éltünk, egy nap kopogtatott nálunk a házmeister, és amikor lementem hozzá, ott volt nála apám. A család szétszakadt a fogsága idején, de onnantól fogva hétfévente mindig találkoztunk.”

Mindez persze nem jelentette azt, hogy fia bármit is tudott apja múltjáról. „A vidéki rokonok néha elejtettek egy-két mondatot a háborúról, ő azonban sosem beszélt erről, így csak 1968 körül tudtam meg az igazságot. Egyetemi vizsgára készültem, amikor valaki csengetett. Kimentem, de sehol senki: egy Repülő ászok című, amerikai kiadású könyv hevert az ajtó előtt” – emeli le a polcra a világháború

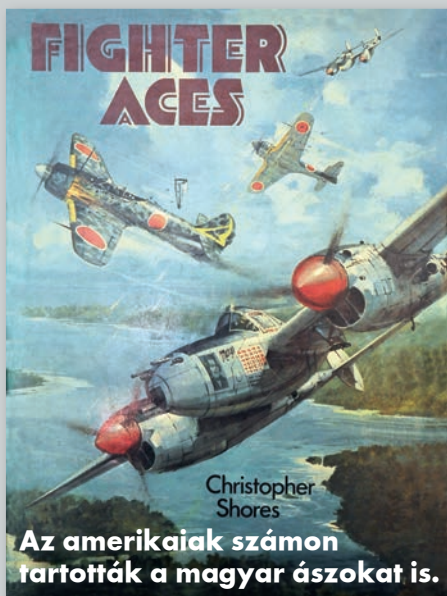

Ifjabb Szentgyörgyi Dezsőt befogadták apja egykori bajtársai. A képen Micha György, Pintér Gyula és Holéczy Dániel társaságában.

Ifjabb Szentgyörgyi első repülése Budaörsről, édesapjával. A Li-2-es navigátorüléséből ismerkedik későbbi hivatása szépségével.

legjobb vadászpilótáit bemutató, féltve őrzött kötetet. „Amikor elértem a magyarokig, azonnal dobtam egy hástast. Egyből el is mentem hozzá: mi az, hogy én erről semmit sem tudok? Idegesen cigarettára gyújtott, és annyit kérdezett: hogy került ez hozzád? Itt jöttem rá, hogy valami nagy titok lapang a háttérben, és elkezdtem önállóan nyomozni.” Ebben az időszakban

egykori tagjain kívül az országban már alig emlékezett valaki a Magyar Királyi Légierőre, arra pedig főleg nem, hogy ez a légierő milyen haditetteket produkált. „Az amerikaiakkal szemben repülőgépek számában harmincszoros, személyzetben kétszázszoros, fegyverzetben háromszázszoros hátrányban voltak, mégsem hátráltak meg, és jelentős veszteségeket okoztak nekik.”

„KATONA VAGYOK...”

E példás helytállás vezetett odáig, hogy az ellenség által is rettegett, ám feltétel nélkül elismert Szentgyörgyi Dezső – mint ahogy már írtuk – évekre börtönbe került, és szabadulása után lakatosként helyezkedett el. „A nadrágját kézzel varrta, és heteken át paradicsomon élt, hogy kihúzza fizetésig. Aztán elhívták a Malévhez, ahol típusátképzés után pilóta lett. Mikor kitört a forradalom, a légitársaságnál is fel akarták kötni a párttitkárt; azt mondták neki, ez az ő privilégiuma, hiszen ő szenvedett a legtöbbit, de nem volt rá hajlandó. Kijelentette: ezzel pont olyan aljassá válna, mint akik miatt börtönben ült. A párttitkárt futni hagyták.”

Nem ez volt az első eset, amikor Szentgyörgyi Dezső megmentette valaki olyan életét, aki fordított helyzetben lehet, hogy másképp tett volna. „Az volt az elve, hogy soha nem szabad visszaélni az erőfölénnyel. A Balaton környéki harcok során egy alkalommal mögötte repült egy angolszász gép, de az nem tüzelte rá, pedig a másik legalább olyan jó volt, mint ő. Mikor mellé repült, azt jelezte: nincs lőszere. Apám erre mutatta neki: te balra, én jobbra. Leszállás után persze Ujszászy György százados, a Puma század parancsnoka felelősségre vonta, miért nem semmisítette meg az ellenséget, de csak annyit felelt: katona vagyok, nem gyilkos. Máskor pedig egy szovjet pilótát mentett meg, akit ő lőtt le a Donnánál. A németek egyből löni kezd-

ték az ejtőernyőn lógó, tehetetlen embert, apám azonban körberepülte a földig, és nem hagyta, hogy végezzenek vele” – idéz fel a fia két jellemző történetet.

Ha ez így még mindig nem lenne elég filmszerű: Szentgyörgyi Dezső később mindkét megmentettel találkozott. „Amikor Malév-pilótaként először ment Londonba, piros szőnyeggel várták, és egy férfi virágcsokorral fogadta. Az angol volt az, akit nem lőtt le, és aki évekig nyomozott utána, ki-nek köszönheti az életét. A szovjettel pedig akkor hozta ismét össze a sors, amikor egy továbbképzésen, a Szovjetunióban a legnehezebb feladatot kérte a szimulátorban: azt, amikor az egyik oldalon egyszerre két hajtómű áll le. A foglalkozásvezető megkérdezte, ki ez az ember, aztán amikor megmondták neki, feltépte az ajtót, berohant, és össze-vissza csókolta apámat. Ő volt a szovjet pilóta, aki ott lógott az ernyőn.”

Szentgyörgyi legendáját jól jellemzi az a kis beszélgetés is, amit az 1950-es években Magyarországra látogató Alekszandr Pokriskinnel folytatott. „Annak idején részt vett egy ütközetben, amelyben Pokriskin gépe is repült, de nem tudta, hogy az egyik legnagyobb szovjet ász akkor épp a pihenőjét töltötte. Mi már találkoztunk – mondta neki. Pokriskin ránézett, és csak annyit felelt: nem, Szentgyörgyi, mi nem találkoztunk, mert maga akkor nem lenne itt. Vagy én.” A legnagyobb magyar vadászpilótát a Malévnál sem merték kikezdeni. „Pár napig együtt ült Kádár-

ral, és egymás kihegyezett körmeit kö-
töztette a kommunista belügyminisz-
ter meg a horthysta repülőtszert. Kádár a
börtön után csak apámmal akart repül-
ni, és rendszerint ő is vitte. Nemcsak
képességei, hanem emberi magatartása
miatt is bízott benne.”

KÖVETENDŐ PÉLDA

Ilyen példakép mellett semmi meg-
lepő nincs abban, hogy az ifjabbik
Szentgyörgyi szintén pilóta szeretett
volna lenni, ám először másként ala-
kult. „Középiskolás koromban elmen-
tem egy motoros sportrepülő-képzés-
re, de átnéztek rajtam, nem repültem
semmit, így otthagytam. Elfogadtam
az öreg álláspontját, ő ugyanis azt
vallotta: jobb, ha mérnök leszek. Az
autóiparban helyezkedtem el, és apám
halála után, 1973-ban jelentkeztem a
Malévnál akkor induló navigátorképzés-
re. Miután azt befejeztem, tizen-
négy éven át egy Tupoljev orrában
ültem, és az átlátszó üvegen keresztül
néztem a világot. Életem egyik leg-
szébb időszaka volt. Később pedig
pilóta lettem, és a 2000-es évek köze-
péig a Malévnál repültem.”

A repülés szenvedélyét az unoka
is örökölte: legifjabb Szentgyörgyi

Dezső már kisgyerekként is az ottho-
ni repülős albumokat lapozgatta,
ma pedig a Kuwait Airways pilótája.
„1987 körül, 12 évesen kutattam ottho-
n, amikor éppen egyedül voltam, és
találtam egy megsárgult újságcikket
az 1940-es évekből, a Magyar Szár-
nyak című lapból. A cikk címe Üvölt
a Puma volt, és nagypapáról szólt,
akinek addig semmit sem tudtam a há-
borús múltjáról: ott volt róla egy foto
is egy Messerschmitt 109-essel. Ezzel
fogadtam apámat, aki csak annyit
mondott: b...meg, ezért ülni lehet!”.
Nevetnek. „De akkor azért már ki le-
hetett mondani, hogy nem Lenin volt
a legnagyobb magyar ember, nem kel-
lett visszatszokolni mindent a fiókba.”

Olyannyira nem, hogy 1990-ben
már mindketten részt vettek a kecske-
méti repülőbázis ünnepségén, amikor
az alakulat felvette Szentgyörgyi De-
zső nevét – amit néhány évvel koráb-
ban még csak kimondani sem nagyon
lehetett. „A Malévnál előfordult, hogy
elhangozott: mit keres ott egy horthysta
repülőtszert fia” – meséli a legenda fia.
„Egész életemben a számat tartva dol-
goztam, aztán egy napon bementem a
pilótaeligazítóba, ahol egy vadidegen
közölte: holnap várnak Kecskeméten,
mert a repülőbázis felvette édesapám
nevét, és itt az ideje, hogy végre meg-
emlékezzünk hőseinkről. Megfagyott
a levegő a teremben: beállítottságától
függően ki így, ki úgy nézett rám.
Másnap, az ünnepségen azt kérdeztem
Nemeslaki Zoltántól, aki korábban
szintén a Malévnál repült, és annak
idején Horthy István kísérfője volt a
Donnál: Zoli bácsi, biztos vagy benne,

hogy én itt vagyok? Azt felelte, ő is
végig ezt kérdezgeti magától...”

A családból ma tehát már csak az
unoka repül aktívan: a kuvaiti céghez
már komoly rutin birtokában került –
kereskedelmi repülési múlt, a Malév
navigációs osztályán végzett munka,
illetve néhány tajvani év után. A Tá-
vol-Keleten a repülőgépek királynő-
jét, a Boeing 747-est vezette éveken
át. Együtt nem nagyon szoktak repül-
ni, hiszen ezt egyik légitársaságnál
sem szeretik. „Az előfordult, hogy
nyaralásról utasként hazahoztam, de
hát az más”, mosolyog a legifjabbik
Szentgyörgyi Dezső.

Édesapja ma már nem nagyon emel-
kedik a levegőbe. „Ha éppen kint já-
rok a reptéren, és valaki megkérdezi,
van-e kedvem tenni egy kört, igent
mondok, de ott él bennem apám sorsa.
Így is akad elég dolgom itt a tanyán...”

Vitéz Szentgyörgyi Dezső emlékét
folyamatosan ápolják Kecskeméten,
nemrég elhunyt özvegye is a bázis
rendszeres vendége volt, a Honvédel-
mi Minisztérium pedig 2015-öt, szü-
letésének centenáriumi esztendejét,
Szentgyörgyi-évnak nyilvánította. De
ma is jóval kevesebben ismerik, mint
az, érdemei alapján, indokolt lenne. A
valaha élt legnagyobb magyar vadász-
pilóta, a magyar ász, akit ellenségei is
tiszteltek és elismertek, persze bizo-
nyára elégedett lenne, ha látná, hogy fia
és unokája is repül. Ahogy fia felidézti:
„Egy szovjet repülő tábornok egyszer
azt mondta apámnak: Szentgyörgyi,
magának egy pechje van. Az, hogy
nem Magyarországtól 500 kilométerre
nyugatra vagy keletre született.”

2015. október 30.
Magyar Honvédség Egészségügyi Központ
KEOP-5.6.0/E/15-2015-0023

SAJTÓKÖZLEMÉNY

UNIÓS TÁMOGATÁSBÓL VALÓSUL MEG MRI ÉS CT BERENDEZÉSEK CSERÉJE A MAGYAR HONVÉDSÉG EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONTBAN

A Magyar Honvédség Egészségügyi Központ (MH EK) 972.558.187 Ft uniós támogatást nyert a KEOP-5.6.0/E/15-2015-0023 kódszámú „Egészségügyi eszközök energia megtakarítást célzó beszerzésének támogatása” című pályázati kiírásán a Környezeti- és Energia Operatív Program keretében. A 972 millió forintot meghaladó költségvetésű, az energia-felhasználás racionalizálására irányuló projekt keretében MRI és CT berendezések cseréje valósul meg korszerű eszközök beüzemelésével, mely jelentősen hozzájárul a betegellátás minőségi fejlesztéséhez és az energiafelhasználás csökkentéséhez.

Az MH EK az ország egyik legnagyobb egészségügyi szolgáltatója, éves szinten mintegy 56 ezer fekvő- és 1 millió járó beteg ellátását végzi. A kórház jellegéből adódóan (multidiszciplináris kórház az ország legnagyobb sürgősségi ellátási területével, kiemelt onkológiai, szívsebészeti, traumatológiai profiljal) a radiológiai ellátások iránti igény rendkívül nagy, amelyet a jelenlegi gépparkkal a kórház nehezen tud teljesíteni. Az alacsony szelektizációt képviselő jelenlegi CT berendezések messze nem felelnek meg a betegellátás által támasztott követelményeknek. A jellemzően 10 éves, vagy annál régebbi berendezések lassúak, gyakori meghibásodásuk miatt karbantartások, magas energiafelhasználásuk miatt pedig az üzemeltetési költségük ró jelentős terhet a kórházra.

A pályázat keretében beszerzésre kerülő eszközök hosszú időre megoldják a Központi Radiológiai Osztály eszközellátásának problémáját. Az új, a XXI. század követelményeinek maximálisan megfelelő CT berendezések lehetővé teszik speciális, például onkológiai és agyi vizsgálatok végzését. Az MRI készülék az általános rutin MR vizsgálatok mellett elsősorban kardiológiai, ér, agyi, gerinc vizsgálatok végzésére lesz alkalmas.

A fejlesztések elősegítik az MH EK térségi ellátásban betöltött szerepének erősödését, csökkentik a betegek vizsgálatokhoz való hozzáféréseinek idejét, ezen felül gyorsabbá válik a lelethez jutás is, így több szempontból is javulnak a betegek gyógyulási esélyei. Tekintettel arra, hogy a cserélendő MRI és CT berendezések átlagéletkora meghaladja a 10 évet, az új képképző eszközök beüzemelését követően a karbantartásra, javításra és energiafelhasználásra fordítandó összeg jelentősen csökken, ezáltal javul a betegellátás költséghatékonyasága is.

További információ kérhető:
MH Egészségügyi Központ
Kommunikációs Alosztály
E-mail: honvedkorhaz@honvedseg.hu
Telefonszám: 06-1 465-1800 / 71-410

2015. október 30.
Magyar Honvédség Egészségügyi Központ
KEOP-5.6.0/E/15-2015-0061

SAJTÓKÖZLEMÉNY

UNIÓS TÁMOGATÁSBÓL VALÓSUL MEG 15 DARAB RÖNTGEN BERENDEZÉS CSERÉJE A MAGYAR HONVÉDSÉG EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONTBAN

A Magyar Honvédség Egészségügyi Központ (MH EK) 749.046.193 Ft uniós támogatást nyert a KEOP-5.6.0/E/15-2015-0061 kódszámú „Egészségügyi eszközök energia megtakarítást célzó beszerzésének támogatása” című pályázati kiírásán a Környezeti- és Energia Operatív Program keretében. A közel 750 millió forint költségvetésű, az energia-felhasználás racionalizálására irányuló projekt keretében 10-33 éves röntgen berendezések cseréje valósul meg korszerű eszközök beüzemelésével, amelyek jelentősen hozzájárulnak a betegellátás minőségi fejlesztéséhez és az energiafelhasználás csökkentéséhez.

Az MH EK az ország egyik legnagyobb egészségügyi szolgáltatója, éves szinten mintegy 56 ezer fekvő- és 1 millió járó beteg ellátását végzi. A kórház jellegéből adódóan (multidiszciplináris kórház az ország legnagyobb sürgősségi ellátási területével, kiemelt onkológiai, szívsebészeti, traumatológiai profiljal) a radiológiai ellátások iránti igény rendkívül nagy, amelyet a jelenlegi gépparkkal a kórház nehezen tud teljesíteni. A jellemzően 10-33 éves berendezések lassúak, gyakran meghibásodnak, így karbantartási, valamint magas energiafelhasználásuk miatti üzemeltetési költségük jelentős terhet ró a kórházra.

A beruházás során megújításra kerülnek a hagyományos röntgen berendezések, a sebészeti képerősítő eszközpark, valamint lecserélésre kerül az angiográfias röntgen berendezés (DSA), mely alkalmas lesz intervenciók, hasi-, periferális- és neuro-érvizsgálatok elvégzésére.

A fejlesztések elősegítik az MH EK térségi ellátásban betöltött szerepének erősödését, csökkentik a betegek vizsgálatokhoz való hozzáféréseinek idejét, gyorsabbá válik a lelethez jutás, így javulnak a betegek gyógyulási esélyei. Mindemellett, tekintettel arra, hogy a cserélendő géppark átlagéletkora meghaladja a 17 évet, az új berendezések beüzemelését követően a karbantartásra, javításra és energiafelhasználásra fordítandó összeg jelentősen csökken, ezáltal javul a betegellátás költséghatékonyasága is.

További információ kérhető:
MH Egészségügyi Központ
Kommunikációs Alosztály
E-mail: honvedkorhaz@honvedseg.hu
Telefonszám: 06-1 465-1800 / 71-410

IN MEMORIAM

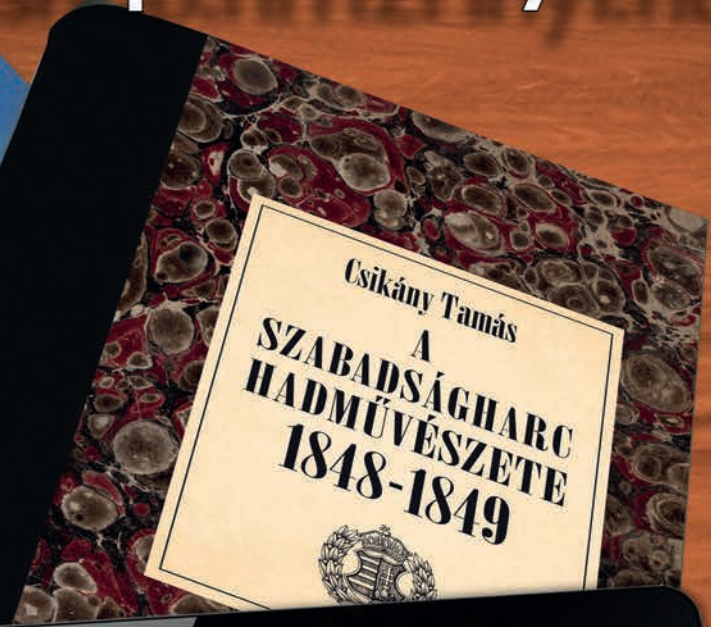
2015. október 26. és november 20. között elhunyt:

Dr. Fehér József Mátyás ny. vezérőrnagy, a Magyar Honvédség halottja (65), dr. Bognár Gyula ny. ezredes, a Magyar Honvédség halottja (73), Fekete Sándor ny. ezredes (88), Gidró István ny. ezredes (91), Tóth János Sándor ny. ezredes (87), Baricska Béla ny. alezredes (86), Nagy István ny. alezredes (68), Nagy István ny. alezredes (85), Petercsák Endre György ny. alezredes (62), Horkai Sándor ny. alezredes (86), Kovács Lajos ny. alezredes (91), Németh Sándor ny. alezredes (79), Rituper József ny. alezredes (73), Tüttő Zoltán ny. alezredes (84), Zsóder László ny. alezredes (81), Babics Domonkos ny. alezredes (87), Bartha Lajos ny. alezredes (86), Botta-Dukát Pál ny. őrnagy (85), Nemes István ny. őrnagy (89), Szabó József ny. őrnagy (84), Bátyi Mihály ny. őrnagy (88), Farkas Mihály ny. őrnagy (86), Polónyi-Szűcs Lajos ny. őrnagy (77), Sudár András ny. őrnagy (73), Gulyás Miklós ny. százados (83), Petrik László

ny. százados (50), Zsadony Ferenc ny. százados (81), Elek István ny. százados (74), Gyenes Béla ny. százados (87), Szabóné Temesváry Mária ny. főhadnagy (56), Filkor István ny. törzssászlós (65), Madarász János ny. törzssászlós (85), Papp Mihály ny. törzssászlós (78), dr. Janzáné Tóth Ida ny. törzssászlós (62), Lenner Lajos ny. törzssászlós (79), Magyar József ny. törzssászlós (77), Szigeti István ny. törzssászlós (83), Dömötör Gyula ny. törzssászlós (68), Buni István ny. zászlós (80), Czákó József ny. zászlós (74), Juhász László ny. zászlós (64), Lip-ták György ny. zászlós (68), Dömötör Róbert ny. zászlós (77), Mülhauser Lukács András ny. főtörzsőrmester (61), Völgyi László ny. főtörzsőrmester (72), Erdélyiné Dóczi Katalin ny. főtörzsőrmester (68), Gulyás József ny. főtörzsőrmester (58), Plesek Antal ny. főtörzsőrmester (81), Nagyné Szakács Zsuzsanna ny. közalkalmazott (86), Erdélyi Ferenc ny. közalkalmazott (75), Rétfalvi Leventéné ny. közalkalmazott (74), dr. Varga Ferenc ny. közalkalmazott (74), Vörös Ferencné ny. közalkalmazott (94), Hócza Kálmánné ny. közalkalmazott (86).

EMLÉKÜKET KEGYELETTEL MEGŐRIZZÜK.

MEGNYITOTTUNK: shop.hmzrinyi.hu

Zrínyi Kiadó – HM Zrínyi Nonprofit Kft.

1087 Budapest, Kerepesi út 29/B

Nyitva tartás:

hétfő – péntek 8.00 – 15.30

Győr Edina

Tel.: 06 1 459 5373; 06 30 578 1048

E-mail: gyoredina@armedia.hu,

Magyar Renáta

Tel.: 06 1 459 5319; 06 30 632 7605

E-mail: magyarrenata@armedia.hu

CÍMLAPSZTORI

BELVÁROSI „SÉTÁNK” CÉLJA EREDETILEG PUSZTÁN A MAGYAR HONVÉD MAGAZIN E LAPSZÁMA BORÍTÓJÁNAK ELKÉSZÍTÉSE VOLT. MINT ISMERETES, A TERRORVESZÉLY MIATT MAGYARORSZÁGON IS FELEMELTÉK A VESZÉLYEZTETETTSÉGI SZINTET, AMELYNEK EGYIK KÖVETKEZMÉNYEKÉNT BUDAPESTEN ÉS A MEGYESZÉKHELYEKEN, VALAMINT A KIEMELT OBJEKTUMOKNÁL MEGJELENTEK A GÉPKARABÉLYOS KATONAI RENDÉSZEK (MP – MILITARY POLICE) IS. A BUDAPESTI BELVÁROSBAN VÉGIGKÍSÉRT KATONAI RENDÉSZEK EGYIKÉTŐL – MIKÖZBEN FOTÓS KOLLÉGÁM DOLGOZOTT – MEGKÉRDEZTEM: HOGYAN FOGADJA A LAKOSSÁG A „KATONÁS JELENLÉTET”? – SZERINTEM SÉTÁLJUNK, AZTÁN MEGTAPASZTALOD – MONDJA. TEHÁT „SÉTÁLTUNK”, VAGYIS JÁRŐRÖZTÜNK.

Francia, angol, német, japán turisták lépésenként: Készíthetnénk egy közös szelfit? A járőr: Szívesen megtennénk civilben, de most más a feladatunk, így sajnos nem fotózhatnak bennünket. Sorry – hangzik csaknem mindegyik esetben a turisták válasza, majd azért meglapogatják a fiúk vállát. Többségük ugyanis otthon már megtapasztalta, miért is vannak fegyveres katonák az utcákon.

Egy „már nem nagyon szomjas” úriember az AK-gépkarabélyukról érdeklődik, miközben elkezd mesélni, hogy annak idején ő, még sorkatonaként... Kedves, pár szavas válasz a járőrtől, majd udvarias kérés: Hadd folytassuk utunkat!

Idősebb úriember a járőrhöz: Bocsánat, hogy megszólítom önöket, de olyan jó látni, hogy itt vannak, és ilyen katonások. A járőr válasza: Köszönjük, ez valószínűleg azért van, mert katonák vagyunk. Az úriember: Mert maguk nem zebre tett kézzel flangálnak, mint sok más biztonságis itt a téren. Járőr: Köszönjük az elismerést, de lehet, hogy ők már régebben kint vannak, és jobban fáznak.

Harmincas pár jön szembe, babakocsit tolvá, benne egy három év körüli gyerekkel. A pici – meglátva a skarlátvörös baretet viselő járőrt – felkiált: Anya, anya, a Mikulás! Döbbszent csend, a családban zavar, a járőr először elmosolyodik, majd a katonákkal együtt minden közelállóból kitör a felszabadult röhögés. (Cuki-bomba.) Anyuka a kisgyerekekhez: Nem picim, ő nem a Mikulás, ők vigyáznak ránk.

Két tini közeledik – együtt sem lehetnek harmincévesek –, az egyik oda lép a járőrhöz, kézfogásra nyújtja a kezét, és annyit mond: Köszönjük, amit értünk tesznek. (Esküszöm.) Nyelék vagy hármat, csak azután kérdezem meg a főhadnagyot: ez azért csak megmelenget ebben a nagy hidegben? Ő is nyel vagy kettőt, s utána is csak egy bólintással válaszol. (A katonák napi tizenkét órás szolgálatban látják el feladatukat.)